

1997 M. VASARIO 16-OJI- 79-OSIOS LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO METINĖS

NUTRAUKIME KALBOS NIEKINIMO PUOTĄ

Vietoje įžangos

Jonas Jasaitis

A. Paškus, baigdamas "TŽ" šeštajame numeryje tilpusią straipsnio dalį, rašo: "Atrodo, kad čia turime reikalą su kažkokia psichologine liga, greičiausiai su apsidėmimu, nesuvaldomu potraukiu į svetimybes."

Dėkui Jums, pone Antanai Paškau, už taiklų gimtosios kalbos darkytojų apibūdinimą. Lietuviškųjų laikraščių redaktoriams, kasdien susiduriantiems su šiomis bėdomis, Jūsų straipsnis – gera parama. O juk ne paslaptis, kad atsiranda autorių, kurie net labai piktai burnoja, išvydę pataisytus jų rašinius arba net pasiaiškinti neleidžiančiu tonu pareikalauja: "Netaisykite nė vienos eilutės". Girdi, čia Amerika, o ne Lietuva, mes per 50 metų taip pripratome ir žemė dėl to neapsivertė.

**Sunkiausia gydyti
įsisenėjusią ligą**

Kaip chirurgas privalo operuoti, taip ir redaktorius privalo redaguoti: šalinti piktybinius kalbos auglius. Klaidos, dešimtmečiais kyšusios iš kiekvienos skilties, yra tapusios nebepestebimomis. Kai jas "užkabini", atsiranda smarkiai nepatenkintų, primenančių tą žemaitės aprašytą senąją Vingienę, kuri bara Katrę už muilo naudojimą ir šlavinėjimą.

Tačiau į lietuviškosios spaudos pareigą budėti gimtosios kalbos sargyboje reikia pažvelgti šiek tiek atidžiau. Jokia paslaptis, kad dabar dažnai "žaidžiama į vienus vartus", nenorint pastebėti, kad ir savieji gana prastai besaugomi. Dėl svetimybių

gausos barama tik dabartinė Lietuvos žurnalistų karta: esą visos blogybės tik iš ten plūsta. Nulipdomas net labai "patogus" tokio reiškimo pateisinimas: "Ko čia stebėtis, juk anie visi – sovietinio auklėjimo produktas".

Ar tik kai kurie kritikai nenorėtų vėl užtraukti uždangą tarp Lietuvos ir išeivijos? Jei ne geležinę, tai kokią nors švininę, suldytą iš nepasitikėjimo ir pasipūtimo? Tik kam ji šiandien reikalinga? Nejaugi nematome, kad lietuvių kalbai visai nebūdinga žodžių tvarka sakinyje, netikė vertalai, skirtingų raiščių supainiojimas arba tiesiog lietuviškų galūnių prirašymas prie angliško žodžių (ypač vietovardžių ir asmenvardžių) yra persmelkę išeivijos spaudą? Cituojame:

"Dėl daugiau informacijos skambinkite..."

"Dėl bilietų kontaktas..."

"Nakvynės rezervacijas padarykite..."

"Akademiją atidarė", "parengimą uždarė" ir t.t.

"Už šią veiklą reikėtų didelius kreditus atiduoti..."

"Didelė padėka priklausos..."

"Įjungti tas formuluotes į bilį..."

"prezidentas buvo sėkmingas savo pareigose"

"kopija pirmojo puslapio, kuriame pasirodo mano nuotrauka..."

Argi nematome, kad tai ne kas kita, kaip pažodinis vertimas iš amerikonių šnekos?

O kiek visokių "prelegentų", "solenizantų", moderuojančių "moderatorių",

"nominacijų" ir kitų pseudo-inteligentiškų imantrybių prikaišiota? Mirgėte mirga nuolatiniai "papuošalai": reportas, opinija, debatai, aplikacija, apeliacija..."

Taigi juokiasi puodas, kad katilas juodas. Užot vienas kitą vanoję, bendromis jėgomis imkime visas negeroves šalinti.

Knygelėje "Dirva" – 1915-1985" aprašyta, kaip pokario naujųjų ateivių karta, perėmusi spaudą, taip pat susidūrė su pasipriešinimu:

"Su perėjimu į naujas rankas ėmė keistis laikraščio turinys [...], buvo vis daugiau duodama politinių komentarų europinėmis temomis, parašytų aukštesniu stiliumi ir taisyklingsne laikraštine kalba.[...] senesnės kartos skaitytojams laikraštis darėsi mažiau suprantamas, jų skaičius ėmė pamažu byrėti, o čiagimių jaunoji karta lietuvišku gyvenimu ir tėvų gimtąja kalba leidžiamais laikraščiais, išskyrus retas išimtis, iš viso mažai besidomėjo" (15-16 p.)

Tačiau kiekvieną kartą, kai išvystame tam tikrą lietuviškosios visuomenės skilimą, turėtume labai susirūpinti. Negalime sau leisti tokios "prabangos", nes mūsų niekada nebuvo per daug. Gal dar nepamiršome pasakojimo apie Viešpatį, kuris palikęs 99 avis, nuėjo ieškoti vienos – paklydusios. Nieko nėra svarbesnio, kaip nuoširdus nusiteikimas vienas kitą išklausti ir noras išsiaiškinti. Išankstinė nuomonė, išikalti teiginiai apie tariamą vienos pusės pranašumą prieš kitą tik pakartotų visos tautos likimui lemtingas klaidas.

Kalbos kultūros apsauga ir puoselėjimas šiandien – pasaulinė problema. Kur be pasisuktume, matome aršų susidūrimą tarp tikrosios kultūros ir primityviojo "šiuolaikiškumo". Matome bandymus sunaikinti žmogiškųjų vertybių sistemą, mėginimus išprausti žmogų į net plėšriam žvėriui nebūdingas elgesio normas. Kadangi gimtoji kalba yra viena iš didžiausių vertybių, jai ir tenka atlaikyti daugybę smūgių. Pabandykime sutelkti jėgas ir sutartinai veikti, tuos smūgius atremdami. Pradėkime šalinti labiausiai išsikerėjusias piktžoles.

V.K.Jonyno plakatas "Lietuva" (1937)
P.Juozapaičio nuotr.

gius atremdami. Pradėkime šalinti labiausiai išsikerėjusias piktžoles.

**Kreipimasis
dėl nelietuviškų
vietovardžių rašymo
Amerikos lietuvių spaudoje**

Dauguma žino, kad lietuvių ir anglų kalbos priklauso labai skirtingoms kalbų grupėms. Gyvenant kitos kalbos apsuptyje, sunku išvengti jos įtakos savajai. Tačiau tas kalbų skirtingumas sąlygoja tokias grubias klaidas, kad jų nepaisymas ardo visą gimtosios kalbos sistemą. Išeivijoje niekada negali atsirasti nauja taisyklinga gimtosios kalbos tarmė (tarsi žemaičių ar dzūkų). Negali būti ir skirtingos gramatikos.

Anglų kalbos daiktavardžiai, kaip žinia, neturi kintančios galūnės. Tai, ką lietuviai išreiškia linksniais, anglų kalba atlieka, naudodami

ma prielinksnius. Taip pat labai gerai žinoma, kad ta pati raidė lietuvių ir anglų kalboje išreiškia skirtingą garsą.

Tačiau jau daug metų išeivijos spaudoje matome keistą junginį, nesiderinantį su jokiais gramatikos taisyklėmis: prie angliško žodžio pridedamos lietuviškos galūnės. Taip atsiranda: Chicago+je, Cleveland+o, New York+e, Colorad+as ir t.t. Dar labiau sudarkyti, kaip sakoma, jau į "jokius rėmus nebetelpantys" tokie dariniai: cleveland+iečiai, philadelph+iečiai, newyork+iečiai, texas+iečiai, waterbur+iečiai ir pan.

Tačiau vos tik pradėjus rašyti šiuos žodžius lietuviškomis raidėmis, pasigirsta siaubingas klyksmas:

– Iškraipymas! Tokių vietovių nėra žemėlapyje.

(Nukelta į 8 psl.)

Šiame numeryje:

Kas vyksta pasaulyje?	– 2-3 psl.
J.Žygas: "Negalima apmokestinti, nesuteikus atstovavimo teisės"	– 3 psl.
Lietuvių tautininkų sąjungos ateitis	– 4 psl.
Išeivijos tautininkų darbai Lietuvoje	– 4-5 psl.
Sukaktys ir netektys	– 6 psl.
Dr.A.Čepulis – apie odos vėžį	– 7 psl.
Tėvynės sąjunga prašo aukų	– 8 psl.
"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai	– 9 psl.
Pasaulio lietuvių suvažiavimas Lietuvoje	– 10 psl.
Įvairenybės	– 11,12 psl.
"Dirvos" e-mail adresas: dirva@ix.netcom.com	

Vytautas Alantas

ŽODIS

*Tautos gyvybė remias keturiom galybėm,
Kurios neleidžia jai nuskęsti tarp tautų.*

Tautinis Žodis atkūrė Laisvę, -

Už tautinį Žodį mirė savanoriai, -

Už tautinį žodį žuvo partizanai. -

Jis katakombų gyva kalba, -

Jis tautos gyvatės versmių versmė!

Kol žodis gyvas tautos širdy,

Jisai jėga prieš priešą patvari,

Ir tikras laidas ateities.

Be jo tautos kelias baigiasi, iš ties!

Girdėta iš Vilniaus

• **GALI IR NESIŪLYTI.** Prezidentas A. Brazauskas nepritaria generalinio prokuroro V. Nikitino atsistatydinimui ir gali nepasiūlyti Seimui naujo prokuroro kandidatūros. Prezidentas siūlė generaliniu prokuroru paskirti dabartinį pavaduotoją Artūrą Paulauską, tačiau Tėvynės Sąjungos frakcija pareiškė nepritarsianti nė vienai buvusių vadovų kandidatūrai. A. Brazauskas sako, kad nuomonės išsiskyrė ne tik dėl asmenų, bet ir dėl prokuratūros veiklos principų.

• **KUR DINGO MILIJONAI?** Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius, vasario 11 d. kalbėdamas Seime, pažadėjo, kad dar šiais metais su turto prievartavimu ir kitomis banditizmo apraiškomis "bus baigta". Jis griežtai kritikavo teisėsaugos pareigūnų darbą. Netiriamos bylos dėl 43 mln. išgrobstymo "Aurabanke", 53 mln. – "Litimpeks" banke, 60 mln. – "Vakarų banke", 350 mln. – Akciniam Inovaciniame banke. Premjero duomenimis, iš bankų "išplukdyta" apie 800 mln. litų. Jis sakė, kad kai kurios nusikaltėlių finansinės grupuotės atvirai dangstomos. Iššvaistyta ir apie 1 milijardą litų valstybės lėšų, skirtų kredito emisijai.

• **JURO ABROMAVIČIAUS ŽUVIMO APLINKYBES TIRS SEIMO KOMISIJA.** Vasario 13 d. Seimas sudarė Laikinąją komisiją, kuri tirs buvusio savanorio ir saugumo darbuotojo, tapusio verslininku J. Abromavičiaus žūties aplinkybes. Jis buvo susprogdintas savo automobilyje. Skelbiama, kad J. Abromavičius turėjo svarbios medžiagos apie geležinkelio tilto per Bražuolės upelį sprogintojus.

• **PROTESTAS DĖL ČEČENIJOS BLOKADOS.** Keturi Lietuvos Seimo nariai (Romualdas Ozolas, Algirdas Patackas, Romualda Hofertienė bei Rytis Kupčinkas) buvo pakviesti dalyvauti Čečėnijos Prezidento Aslano Maschadovo inauguracijos proga. Tačiau Rusijos ambasada atsisakė išduoti jiems įvažiavimo vizas, nenurodydama priežasčių. Seimo nariai teigia, jog Lietuvos ir Čečėnijos ryšių trukdymas yra tarptautinės teisės pažeidimas, padarytas įžeidžiančiu būdu.

• **NAUJOS AMBASADOS.** Vilniuje vasario 11 d. atidaryta Japonijos ambasada. Laikinoju patikėtiniu paskirtas Kindzi Šinoda. Lietuva kol kas neturi ambasados Tokijuje.

Vasario 13 d. pasirašytas Lietuvos ir Turkijos užsienio reikalų ministerijų bendradarbiavimo protokolas. Seimo Užsienio reikalų komitetas pritarė tam, kad Turkijoje būtų įsteigta Lietuvos ambasada. Šiame numatytas Vytauto Landsbergio vizitas į Ankarą, o Turkijos Prezidentas Suleimanas Demirelis ketina apsilankyti Vilniuje. Jau pirmame pusmetyje tikimasi pasirašyti laisvosios prekybos sutartį.

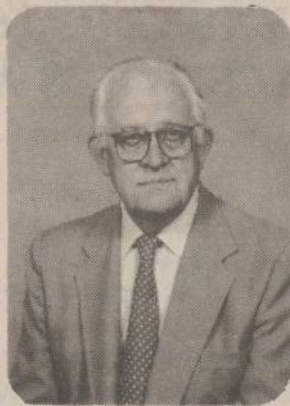
• **KIEK PARTIJŲ DALYVAUS SAVIVALDYBIŲ RINKIMUOSE?** Liaudies partija tapo 22-ąja, įteikusia dokumentus dalyvauti savivaldybių rinkimuose. Vyriausioji rinkimų komisija jau įregistravo 18 partijų. Apie ketinimus kelti savo kandidatus pranešė ir Gyvenimo logikos partija. Rinkimai vyks kovo 23 d.

• **APDOVANOJIMAI.** Prezidento A. Brazausko dekretu Nr. 1200, pasirašytame vasario 10 d., sakoma: "Vasario 16-osios – Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga apdovanoju Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu ir Gedimino ordino medaliu Lietuvai, jos ūkiui, kultūrai, mokslui ir švietimui nusipelnusius Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių piliečius". Tarp apdovanotojų matome: 3-ojo laipsnio ordinu – **Teodorą Blinstrubą** – Amerikos lietuvių fondo pirmąjį pirmininką, ilgametį lietuvių bendruomenės veikėją; 5-ojo laipsnio ordinu – **Mariją Juozapaitę-Rudienę** – Bendrojo Amerikos lietuvių šalpos fondo pirmininkę, **Beatričę Kleizaite-Vasarį** – Kunigaikščio Gedimino paminklo šalpos fondo pirmininkę; 1-ojo laipsnio medaliu – **Antaną Gudonį** – Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje narį.

• **MIRĖ PREZIDENTO TĖVAS.** Elta vasario 11 d. pranešė, kad po ilgos ir sunkios ligos mirė Kazimieras Brazauskas – Prezidento Algirdo Brazausko tėvas. Jis buvo gimęs 1906 m. birželio 24 d. Nalčike, Kaukaze. Ten baigė realinę vidurinę mokyklą. Šeimai grįžus į Lietuvą, jis baigė Kaune buhalterių kursus ir tapo valstybės tarnautoju, dirbo Teisingumo ministerijos ipotekos įstaigoje. Tarpukario Lietuvoje K. Brazauskas buvo tautininkas, Šaulių sąjungos narys. Po karo slapstėsi pas brolių Kėdainių rajone, vėliau gyveno Kaišiadoryse, dirbo mokytoju.

• **MIRĖ VYTAUTAS SIRIJOS GIRA.** Vasario 14 d., eidamas 86-uosius metus, Vilniuje mirė rašytojas Vytautas Sirijos Gira. Per 66-erius kūrybos metus parašė beveik 30 poezijos ir prozos knygų. Žinomi jo romanai: "Buenos Aires", "Raudonmedžio rojus", "Kai neliepsnojo tik vanduo", "Kanarėlės" ir kt. Pagal jo knygas sukurta kino ir televizijos filmų.

Iš visur apie viską ŠVEICARŲ BANKAI STEIGIA FONDA

Algirdas Pužauskas

Trys stambūs Šveicarijos komerciniai bankai vasario 5 d. paskelbė, kad jų vadovai susitarė paskirti lėšų ir įsteigti 71 milijono dolerių dydžio bendrą fondą, iš kurio bus mokama kompensacija nuo nacių nukentėjusiems žydams, kurie prieš karą buvo sudėję savo sutaupas neutralios Šveicarijos bankuose. Jei nepavyktų surasti indėlių savininkų, pinigai būtų išdalinti taupytojų įpėdiniais. Šveicarų bankai: "Union Bank of Switzerland", "Swiss Bank Corp." ir "Credit Suisse" paragino ir kitas finansines Šveicarijos institucijas prisidėti lėšomis prie vadinamo Holokausto atminimo fondo, kol dar neišmirė nuo Hitlerio antisemitinės politikos kentėję Europos žydai.

Pasaulio žydų organizacijos išvystė prieš Šveicarijos bankus energingą kampaniją. Buvo grasinama boikotuoti garsiuosius šveicarų bankus. Iš pareigų turėjo pasitraukti Šveicarijos ambasadorius Vašingtone Calo Jagmetti, pareiškęs, kad pasaulio žydai "paskelbė Šveicarijai karą". Iš pareigų buvo atleistas UBS (Union Bank of Switzerland) tarybos pirmininkas Robert Studer, nes išaiškėjo, kad šis bankas su-

naikino kai kuriuos dokumentus. Administratorius aiškino, kad padaryta "baisi klaida", bet tai jo neišgelbėjo.

Vasario 14 d. Niujorke turi įvykti Pasaulio Žydų kongresas. Jo energingas pirmininkas pažadėjo, kad prisidės savo ištekliais ir darbu, plėtojant šią kompensavimo programą. Pirmininkas nurodė, kad sugrąžinti savininkams turėtas sutaupas, surasti indėlių paveldėtojus nebus lengva. Dar sunkiau bus išaiškinti, kad įvyko su pastatais, butais, kur dingo neįkainojami meno turtai, paveikslai, skulptūros. Vien tik Prancūzijoje vyriausybės sudaryta speciali komisija jau surado įvairiuose muziejuose laikomus 1,955 meno kūrinius: Moneto, Renoir, Courbet, Picasso darbus, retus kilimus ir t.t.

Karą laimėjusių valstybių – Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir JAV vadina moji "Trišalė komisija" paskelbė, kad centriniuose bankuose laikomas buvęs karo meto Vokietijos auksas yra užšaldytas. Jo ten dar liko 68 mln. dol. JAV vyriausybės prekybos pasekretorius Stuart Eizenstat pareiškė, kad karui pasibaigus iš vokiečių atimtas auksas sudarė 337 tonas (pagal metrinę matų sistemą). Pagrindinė dalis jau išdalinta Europos šalims, o likutis – minėti 68 mln. dol. bus perduoti kompensacijų fondui.

Nemažai apie dingusius Europos žydų turtus kalbama Prancūzijoje. Pripažįstama, kad Prancūzijoje nemažą įtaką į pokarines vyriausybės darė karo metais turėta "Viši vyriausybė". Jau generolo de Golio (Gaulle) lai-

kais buvo sukurtas mitas, kad visi prancūzai karo metais buvo tik rezistentai, kovotojai prieš okupantus vokiečius arba "laisvieji prancūzai", kuriems vadovavo generolas de Golis. Net vėlesnių dienų socialistas prezidentas Mitterrand 1992 m. tvirtino, kad prancūzų tauta nebuvo įsivėlusiusi į "Viši aferą". Tačiau Prancūzijos žydų šaltiniai nepamiršo, kad šalia rezistentų prancūzai turėjo ir kolaborantų. Karo pradžioje Prancūzijoje gyveno 320,000 žydų. Iš jų 75,000 buvo išvežti, įskaitant 11,000 vaikų. Atgal grįžo tik 2,660. Tik dabartinis degolininkas prezidentas Ž. Širakas (J. Chirac) 1995 liepą pripažino, kad prancūzai yra padarę žydų atžvilgiu "sunkių klaidų, kurių niekas negalės atlyginti". O dabartinis premjeras Alenas Žiupe (Alain Juppe) jau sudarė kelias komisijas. Viena, kaip minėta, ieško meno turtų, o kita Prancūzijos miestuose jau surado 1,389 pastatus ir butus, kurių savininkai buvo žudynėse žuvę žydai. Juos grąžinti yra moralinė ir tautinė pareiga, pasakė premjeras.

JAV teisingumo departamente veikia vadinamoji Specialių tyrimų įstaiga OSI – Office of Special Investigations). Joje dirba 29 asmenys, Jai vadovauja Eli Rosenbaum. Valstybės biudžetas įstaigai skiria 3 mln. dol. Vašingtone paskelbta, kad šiai nacių medžiojimo įstaigai darbo nepritrūks, nes jai dabar teks padėti kitoms organizacijoms ieškoti nukentėjusių žydų įpėdinių, kad jie galėtų atgauti šveicarų bankuose "užkliuvusius" pinigus.

Keliais sakiniais

• Rusijos premjeras su delegacija viešėjo Vašingtone. Susitarta organizuoti abiejų valstybių prezidentų susitikimą, kaip ir buvo anksčiau planuota. Tačiau ligų iškankintas Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas nekeliaus į Ameriką, bet susitiks JAV prezidentą Bill Clinton Suomijos sostinėje – Helsinkyje. Šis pasimatymas įvyks kovo 20-21 dienomis.

• Pietų Afrikos prezidentas Nelsonas Mandela pasakė griežtą kalbą, įžanginiame naujojo parlamento posėdyje. Jis išpėjo visuome-

nę, kad vyriausybė griebsis griežtų žingsnių, siekdama įvesti tvarką naujoje, juodųjų daugumos valdomoje valstybėje, jei gyventojai nemokės mokesčių, laužys įstatymus, žudys ir plėšikaus.

• Audringą vasario 4 naktį ore susidūrė du Izraelio kariuomenės malūnsparniai. Nelaimė įvyko prie Libano saugumo zonos. Žuvo 73 kareiviai. Paskelbtas valstybinis gedulas. Net ir kai kurios arabų šalys pareiškė užuojautą.

• Pakistane, nežiūrint visuomenės apatijos, parlamento rinkimus laimėjo jau

buvęs premjeras, išmestas dėl sukybių – Navaz Sharif, musulmonų lygos veikėjas. Rinkimuose dalyvavo tik 26% turinčių teisę balsuoti.

• Jugoslavijoje ir Bulgarijoje tęsiasi politiniai neramumai, gatvių demonstracijos ir kovos su riausių policija. Daug jaunų serbų išvažiuoja tarnauti samdytais kareiviais į Afrikos Zairą ar kitas šalis, tačiau čia nepritampa dėl džiunglių karščių ir "keisto" maisto.

(Nukelta į 3 psl.)

Redakatoriaus skiltis

VEIDMAINYSTĖ

Prieš didžiulias, itin reikšmingas šventes taip norėtusi, kad sielą užpildytų pakili nuotaika, pasididžiavimas praeities žygiais ir gražiais nūdienos darbais. Norėtusi su tokia nuotaika ateiti į iškilmingą Vasario 16-osios minėjimą, pajusti visą šventės didingumą ir palaimą sieloje. Juk jau septyneri metai, kai Tėvynė Lietuva, įkvėpta Nepriklausomybės akto dvasios, nusikratė pačios baisiausios, pačios nežmoniškiausios okupacijos pančių.

Tačiau žiniasklaidos agentūros neša iš Lietuvos nerimastingas žinias. Kažkas baisiausiai nusiminęs, kad naujasis Vytauto Landsbergio vadovaujamas Seimas nepriėmė nutarimo 3, o gal ir 10 kartų padidinti algas ir pensijas, kad per tuos kelis mėnesius neiškorė ir nesukišo į kalėjimus visų bankinių sukčių, kyšininkų ir gatvės chuliganų. Pasirodo, net neaprupino darbu visų, jo ieškančių, nesugrąžino į klases jas seniai pamiršusių paauglių, nepastatė butų benamiams.

Taigi, jau skaičiuojama, ko rinkimus laimėjusieji nepadarė. Prezidentas vetuoja Seimo nutarimus ir reikalauja tvarkos teisėtvarkoje. Kodėl per ketverius monolitines piramidės stovėjimo metus jos neišvedė, kukliai nutyli. Viešosios nuomonės tyrinėtojai (o gal ir klastotojai?) aiškina, kaip pakilo apipešiotų politikierių "reitingai", o smuko ką tik į valdžią išrinktųjų.

Ką senieji veikėjai nuveikė, kad jų populiarumas taip šoktelėjo? Pasirodo, pasiūlė priimti porą itin "radikalių" nutarimų, dar pasirašė po skundu į anos valdžios suformuotą instituciją.

Didžiausias naujienų agentūrų dėmesys sutelktas į atskirų nusikaltimų bei jų tikrų ir tariamų vykdytojų reklamą. Lyg pasigardžiuojant kartoju, kad "Henyte", jo advokato nuomone, gal būtų nekaltų nekalčiausias. Iš keturis kartus teisto valkatos

lipdomas kažkoks "nusikaltėlių pasaulio karaliuko", "mafijos tėvo" biustas. O ar galėjo atsirasti "mafijozų miesteliai" be didžiųjų pareigūnų žinios? Kieno valią vykdo teisėjas, ižuliam nusikaltėliui skiriantis "simbolinę bausmę" arba prokuroras, vilkiantis ypatingai svarbių bylų tyrimą?

Tačiau kai naujoji valdžia nori sukurti iš esmės naują teisėtvarkos sistemą vietoje supuvusios senosios, tada tie patys veikėjai, kurie ir piršto nepajudino, kad tvarka valstybėje atsirastų, ima įrodinėti, kad tai esą ... nekonstituciška. O argi gali represinė struktūra, išlaikiusi visą okupacijos laikų raugą, ginti atsikuriančios valstybės piliečių teises? Ar tardytojas, kvotęs "liaudies priešus", o teisėjas, skelbęs jiems "nuosprendžius" gali "atsinaujinti", lyg stebuklinga lazdele mostelėjus?

Buvusioji valdžiukė ketverius metus iš pasipriešinimo kovotojų tyčiojosi. Tačiau vos tik naujasis Seimas spėjo priimti pirmąjį nutarimą, ginantį rezistentų teises, kai prezidentūroje staiga ėmė ruošti jų iškilmingam priėmimui ir apdovanojimui. Deja, tais pačiais nuvertėjusiais ordinais. Bet gerai igudę "propagandistai" išreklamavo šį žingsnį, kaip didžiausią šių žmonių įvertinimą.

Net pačiomis paskutinėmis LDDP valdymo dienomis skubiai buvo priiminėjami nutarimai, primenantys šalčiausią sovietmetį, į atsakingus postus kišami "saviškiai". Kai dabar bandoma juos iš ten iškrapštyti, oho, koks spieginimas pasigirsta.

Lietuvoje netrukus vyks savivaldybių rinkimai. Ir nors padėtis tiek valstybės viduje, tiek išorėje yra labai pavojinga, tačiau jokio susiklausymo ir susitelkimo nematyti. Pranešama, kad tuose rinkimuose net 22 "partijos" ir "sąjungos" žada dalyvauti.

Juozas Žygas

Visi mes žinome, kad neprašytų patarimų niekas nepageidauja. O ypač dabartinėje Lietuvoje galima tai pastebėti: "patys viską žino". Tik man iki šiol yra neaišku, kaip, viską žinodami, į duobę įlindo? Nors ir viską žino, bet būriais po Vakarų važinėja tik, žinoma, ne iš savo kišenės! Ne taip seniai lankėsi gana didelis būrys Lietuvos agronomų ir kitų žemės ūkio darbuotojų. Įdomu, kokią patirtį jie galėjo iš čia išsivežti, kuomet Amerikos vidutiniai ūkiai yra apie 250 ha, o Lietuvos - gal tik 10-12 ha dydžio. Tokios išvykos, mano supratimu, tėra tik pramoginės kelionės.

Šia tema pradėjau rašyti, kadangi ir mūsų spaudoje pasirodė laiškų ir rašinių: "Kokią teisę mes turime patarinėti?" Mes, kurie į spaudą rašome, net ir už geriausius mintis (ir tokių pasitaiko) sąskaitų nerašinėjame. Tad jei gu nepatinka - tai gali neskaityti. Bet manau, kad taip nėra!

Jeigu paklaustumėme Seimo narius, ministrus ir partijų veikėjus, ko jie pas mus važinėja, manyčiau, kad pasakytų, jog jų kelionės

NE PATARIMAI, O TIK PASTEBĖJIMAI

tikslas yra su išeivija susipažinti ir nuomonėmis pasidalinti (nors įprasta, kad tik jie tekalba). Turbūt mūsų dolerių visai net neminėti. Tad išeitų, kad mūsų mintys yra šio to vertos. Be to, mes, kaip Lietuvos piliečiai, taip pat turime teisę savo nuomonę pareikšti. Dar ir todėl, kad į mūsų pusę dešimtys kepurų yra atkišta.

Visas bėdas ir nelaimes ant išeivijos pečių bandoma sukrauti: ligonius, našlaičius, nesveikus vaikus, tremtinius ir net bažnyčių bei paminklų atstatymus. O yra amerikietiškas posakis: "No taxation without representation". Taigi negali būti apmokestinami be teisės save atstovauti, "turėti balsą kongrese". Kuomet sugebės patys tvarkytis, o ne į mus dairytis, tuomet ir mūsų patarimai nebus reikalingi.

Man praėjusių vasarą buvojant Lietuvoje, teko kasdien vietinę spaudą skaityti. Tik niekuomet neteko pastebėti, kad būtų rodomas dėmesys našlaičiams, savarankiems gyvenantiems arba debiliams vaikams, žmonėms su fiziniais ar kitais trūkumais ir visiems kitiems, skurde esantiems. Visą savo skurdą mūsų link pakreipę, patys ramiausia sąžine įvairiausius karnavalus, "šou" ir grožio karalių rinkimus organizuoja arba būriais po egzotiškus kraštus važinėja. Dabartinius Lietuvos turtuolius galima rasti žymiausiuose pa-

saulio kurortuose ir brangiausiuose viešbučiuose.

Kadangi pinigėliai lengvai atėjo, tai lengvai juos ir leidžia. Bet nematysime, kad jie pasiimtų globoti našlaičius arba našlaičių namus lankyti. Jie iki to dar nėra priaugę. Be to, tam juk yra išeivija!

Lietuvoje bandoma iš Vakarų pasisavinti tai, kad yra blogiausia. Lietuvos televizijoje matome tokias scenas ir girdime tokius posakius, kokių Amerikos televizijoje nėra. Bet jie to nežino! Jeigu mes jiems to nepasakysime, tai kas pasakys?

Netolimoje praeityje visa sovietų imperijos propagandinė mašina be perstojo kartotojo apie Vakarų moralinę supuvimą. Tad dabar jie mano, kad Vakaruose yra dar blogiau, visai nežinodami, kad yra prisijungę ne prie Vakarų kultūros, bet prie kanalizacijos vamzdžio.

Kas nors turi riktelti, kad "karalius - nuogas!", nes įvairūs tariami menotyrininkai, "filosofai" ir spauda visą tą purvą (Lietuvoje sakyti "š..."), mandriais (tarptautiniais) žodžiais apkarsto, kad eilinis žmogus visai nebegeria susigaudyti. Kol spauda, radijas ir televizija nepradės prieš tą dvasinę nuosmukį kovoti, bet jį ir toliau skleis, tai jokios išorinės pastangos daug padėti negalės. Kuomet tauta bus dvasiškai ir doroviskai stipri, tai ir gyvenimo sąlygos gerės.

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

katalikų kunigas ir du gydytojai.

• Rusijos gynybos ministras Igoris Radionovas ir prezidento B. Jelcino karių reikalų patarėjas Jurijus Baturinas pripažino, kad kariniai rusų reikalai yra visai prasti. Kariuomenė gavo maistui ir sveikatos priežiūrai vos 55 % numatytų lėšų. Vyriausybei trūksta pinigų karininkų algoms. Kai kur karieiviai pardavinėja amuniciją už maistą ir degtinę. Jau naujų karininkų tarpe daug savivūdybių, nes jiems trūksta lėšų išlaikyti savo šeimas. Pernai nusižudė daugiau kaip 400 karininkų. Apie 110,000 kariuomenėje tarnaujančių asmenų neturi kur gyventi. Gauti tik 6% vaistams skirtų pinigų. Vadovybė priversta pardavinėti aukštos technikos ginklus. Priešlėktuvinės sistemos parduotos graikams,

du branduoliniai reaktoriai - Indijai. Šie pardavimai sukėlė JAV protestus.

• Teisingumo sekretorė Janet Reno pareiškė spaudai, kad krašte pasirodė nauja banga aukštos kokybės, pigaus gryno heroino, kuris gali sukelti naujų problemų policijai ir sveikatos priežiūretojams.

• Prezidentas Clinton pasiūlė Kongresui naują biudžeto projektą, kuriame numatoma skirti daugiau lėšų šalies švietimui: mokyklų pastatams, studentų stipendijoms, tėvų mokesčių mažinimui, geresniam mokytojų parengimui. Prezidentas, apžvelgdamas valstybės padėtį, ragino visų politinių partijų atstovus kartu dirbti, artėjant 21-ajam šimtmečiui. Prezidentas pirmaeilu uždaviniu laiko demokratinės nesusiskaldžiusios Europos kūrimą,

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

Specialiai "Dirvai" – iš Vilniaus LTS SUVAŽIAVIMAS: APŽVELGĘ KLAIDAS, GALVOKIME APIE ATEITĮ

Dr. Leonas Milčius

Kalbant apie Lietuvos Tautininkų Sąjungos dviejų metų veiklos laikotarpį, kaip buvęs Seimo frakcijos seniūnas ir LTS vicepirmininkas, gal ir galėčiau vardinti tai, ką frakcija atliko: paskelbtus pareiškimus, paklausimus, surengtas konferencijas ir susitikimus, atspausdintus straipsnius ir kitus darbus. Bet vargu ar to reikia, nes dabartinė padėtis tik patvirtina, kad rezultatyvaus darbo tautininkų frakcijoje, kaip ir visoje LTS veikloje, matyt, buvo per mažai. Pakalbėkime apie priežastis, kurios neleido ir neleidžia tautininkams būti populiariesne ir įtakingesne jėga Lietuvos politiniame gyvenime. Ir tai darau, ne norėdamas ką nors apkaltinti, bet dėl ateities, kurioje Sąjungos reikšmė turi būti didesnė.

Pirma. Šiandieninė tautininkų sąjunga perėmusi tautiškumo gynimo ir puoselėjimo idėją kaip vieną iš svarbiausių bendražmogiškųjų ir istorinių vertybių, kartu perėmė ir visą tarpukario tautininkų istorinį ir politinį krūvį, jos sėkmę ir nesėkmes, per dešimtmečius suformuotą įvaizdį. Daugelio jaunesnės kartos atstovų mąstyme yra išsivertinęs okupacijos metais diegtas neigiamas tautininkų ir Prezidento A. Smetonos įvaizdis. Žinoma, tai yra neteisinga, bet tokia yra šandieninė realybė, kurios nepaisyti negalime. Mums nebuvo kito kelio, kaip tik imtis patiemis iš šiuolaikinio žinojimo pozicijų įvertinti savo istoriją, darbus ir asmenybes, nelaukiant, kol to griebtis iš anksto piktavališkai nusiteikę mūsų oponentai ir pseudoistorikai.

Netgi Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos 24-jame seime buvo surengtas simpoziumas apie 1939-1940 metų įvykius Lietuvoje. Įdomiausia, kad skirtingų pažiūrų pranešėjai padarė beveik tą pačią išvadą: tuometinė valdžia kitaip pasielgti negalėjo. O mes, nors ir buvome dar

praeitame LTS suvažiavime išipareigoję surengti konferenciją, įvertinančią tautininkų istorinę praeitį, to nepadarėme. Mes neatskyrėme praeities nuo dabarties, kurioje yra ne vien valstybės pamatiniai akmenys, bet ir klampaus sunkmečio liūno. Ir tai buvo klaida.

Antra. Nė viena partija savo ideologinėje veikloje negali būti sustingusi, besilaikanti tik buvusių nuostatų, nekelianti naujų idėjų. Prof. M. Treinys lyg ir buvo pradėjęs plėtoti naujos, šiuolaikinės tautininkystės teoriją, tiesti tiltus iš praeities į ateitį, iš tėvų žemės į vaikų žemę. Bet to buvo mažai. Galime teisintis, kad ir žmonių, tinkančių tokiam didžiuliui darbui, nedaug turime. Bet privalome suprasti: populiariu ir gyvybinga yra tik tai, kas vystosi, kas nukreipta į ateitį ir duoda vilčių ateičiai. Manau, kad tautininkai privalėjo sutelkti daugiau intelektualų ir dirbti ateičiai, o ne užsi-skęsti ir apsiriboti praeities autoritetais.

Trečia. Mūsų sąjungos įvaizdyje išsivyravo neigimas. Mes buvome prieš Lietuvą ir Lenkiją sutartį, prieš Konstitucijos 47-ojo straipsnio keitimą, prieš Lietuvos stojimą į Europos sąjungą. Žinoma, galima paaiškinti, kad mes nebuvome kategoriškai nusiteikę prieš šiuos politinius veiksmus, o buvome tik prieš jų neparašytą, nepakankamai apgalvotą ir skubotą jų vykdymą, tiesiog primetant juos visuomenei ir valstybei. Bet visuomenė nesuprato mūsų, kaip saugiklio, teigiamo vaidmens. Ji išsivaizdavo mus tik kaip ambicingus, nelanksčius priešininkus. Kitų partijų ar valstybės veikėjų kritika yra būtina, bet visuomenė visada eina su teigiančiais, siūlančiais ir žadančiais. Žmogui įgimta turėti viltį ir pasitikėti tais, kurie tą viltį žadina. Ar mes, tautininkai, sužadino žmonių viltis? Tikriausia, ne. Tad ir bendrakeleivių turime nedaug. Nėra pats geriausias kelias – likti doriems, gražiems ir teisingiems, bet vienišiams.

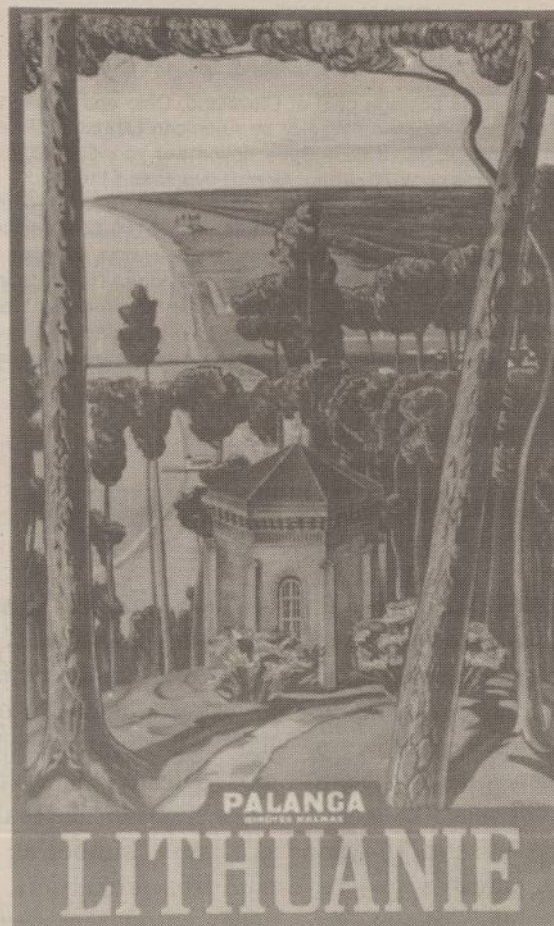
Ketvirta. Vienas gražiausių LTS šūkių: "Tautos jėga – vienybėje!" Tad atrodo, kad niekam kitam, o kaip tik mums reikia ieškoti tos vienybės ir sutarimo su

kitomis partijomis. Deja, net Seimo rinkimams nesugebėjome susitarti ir sudaryti jei ne vieną sąrašą, tai nors platesnę koaliciją. Nepavyko, nes tarp partijų vadovų nebuvo nei pasitikėjimo, nei nuširdaus noro. Šiandien, atrodo, esame izoliuoti, kaip niekados dar nebuvome. Bet dėl to ne vien kitus turime kaltinti. Ne per daug ir patys padarėme, kad tas nuširdus pasitikėjimas būtų. Pirmiausia tarp LTS ir Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos, Lietuvos Demokratų partijos, Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Lietuvos Centro Sąjungos, o vėliau ir kitų. Teisus tas, kuris pirmasis ištisia ranką, o laimi tas, kuris, kuris būna atkaklesnis ir konkretesnis.

Šiandien LTS yra kryžkelėje ir turi rinktis: ar ir toliau liks užsisklendusi savo siaurose, gal ir steriliose pozicijose, ar pagaliau ryšis keisti savo kokybę ir įvaizdį. Reikia pergaltvoti ir paruošti naują Sąjungos veiklos strategiją. Tai bus nelengva. Bet reikia naujų žmonių LTS taryboje, valdyboje ir net pačioje aukščiausioje vadovybėje. Kaip kiekvienos partijos, taip ir LTS prisitaikymas prie laikmečio ir politinės situacijos reikalavimų nėra nei jos silpnumas, nei, juo labiau, griovimas. Priešingai, kiekviena subrendusi partija, būdama tvirta savo esme, visados keičiasi, sugebėdama išlikti populiaria visuomenėje, surasdama ir iškeldama naujas asmenybes. Pats blogiausias sprendimas būtų – pasilikti tarp klaidų ir praeities vizijų. Ėjimui į priekį reikia drąsos ir ryžto.

(Pagal kalbą, pasakytą LTS suvažiavime, vasario 8 d.)

LIETUVOS PLAKATŲ PARODA

A. Galdiko plakatas "Palanga. Birutės kalnas" (1937)
P. Juozapaičio nuotr.

1996 m. gruodžio – 1997 m. sausio mėnesiais Šiaulių "Aušros" muziejuje vyko paroda "Lietuvos plakatas XX a. pirmojoje pusėje". Tai pirmoji tokio pobūdžio paroda muziejuje.

Pirmosios plakato užuomazgos pasirodė apie XVI a. Tai buvo tekstiniai lapeliai, papuošti medžio graviūromis arba vario raižiniais, pranešantys apie koki nors įvykį. Tokių lapelių pagausėjo XVIII a., o XIX a. padidėjo jų formatas. Tačiau šiuolaikiniam plakatui jie dar tolimi: labai daug teksto, o piešinys nesiskiria nuo knygos iliustracijos. Lapelio funkcija – pranešti, o ne reklamuoti. Tačiau jau XIX a.

pabaigoje plakatas panaudojamas reklamos tikslams. Pirmieji daugiaspalviai didelio formato plakatai pasirodė Prancūzijoje ir buvo skirti teatrų, kabaretų, kavinų reklamai. Juose jau dominuoja piešinys, o tekstas darosi lakoniškas, nustumtas į lapo pakraščius.

XX a. pradžioje, kylant krašto kultūrai, gausiau plakatų pradėjo rodytis ir Lietuvoje. Pirmuosius lietuviškus plakatus kūrė M. K. Čiurlionis, P. Rimša, A. Žmuidzinavičius. Daug plakatų pasirodė šio amžiaus trečiajame dešimtmetyje. Tuo metu pasirodo ir pirmieji politiniai, rinkiminiai plakatai.

1928 m. balandžio 28 d. Kaune buvo atidaryta pirmoji lietuviškų plakatų paroda. Su ja baigėsi lietuviškojo plakato saviveiklinė stadija.

Ketvirtajame dešimtmetyje dar labiau išaugo plakatų paklausa. Kilo jų meninis lygis. Plakatus ėmė naudoti daugelis organizacijų. Be jų neapsiėjo nė vienas žymesnis įvykis. To laikotarpio plakatas pakilo iki visos profesionaliosios dailės lygio. Geriausi lietuviški plakatai (V. K. Jonyno, M. Dobužinskio, J. Steponavičiaus, A. Šepečio, A. Gudaičio) buvo rodomi 1937 m. vykusiame tarptautinėje moderniojo meno ir technikos parodoje Paryžiuje.

Plakatai buvo kuriami ir karo metais. Okupacinė valdžia juos naudojo masiniam agitaciniam darbui.

(Nukelta į 5 psl.)

V. K. Jonyno plakatas, skirtas Vytauto Didžiojo jubiliejui (1929)
P. Juozapaičio nuotr.

LIETUVOS PLAKATŲ PARODA

(Atkelta iš 4 psl.)

Plakatas – kūrinys keletui dienų. Atlikęs savo misiją, žūva. Atspausdinti tūkstantiniais tiražais, plakatai dažnai sunyksta, nepalikdami jokių pėdsakų. Dažnai jų net patys autoriai neišsaugo.

Okupacijos metais mažai domėtasi tarpukario plakatais, nes dažnas jų buvo aiškos politinės orientacijos, daugelis – sukurti dailininkų, pasitraukusių į Vakarų. Plakatai niekuomet nebuvo sulaukę didesnio dailės kritikų dėmesio. Jie buvo ir sąmoningai naikinami. Nedaug plakatų išliko privačiose kolekcijose, nedidelės jų kolekcijas sukaupė ir Lietuvos muziejai: A. Žmuidzinavičiaus, M.K. Čiurlionio galerija, Nacionaliniai istorijos ir dailės, Vytauto Didžiojo karo ir kt. Plakatų yra ir Nacionalinėje M. Mažvydo bei Lietuvos MA bibliotekose. Viena didžiausių ir reikšmingiausių XX a. pirmosios pusės lietuviškų plakatų kolekcijų (160 vienetų) saugoma Šiaulių "Aušros" muziejuje.

Didžiąją "Aušros" muziejaus plakatų dalį surinko, išsaugojo ir perdavė muziejui kolekcininkas Povilas Gasiūnas (1897-1966). Remiamas brolio Jono, gyvenusio JAV, P.Gasiūnas surinko gausią lietuviškų spaudinių kolekciją, papildžiusią daugelio Lietuvos muziejų fondus.

Nevienodas plakatų autorių likimas: vieni žuvo ar buvo represuoti (J.Burba, Ad. Smetona, K.Šaulys, V.Bičiūnas, V.Jomantas), kiti pasitraukė į Vakarų (A.Galdikas, L.Vilimas, A.Dargis,

V.Rataiskis, J.Steponavičius, V.K.Jonynas, A.Šepetys, V.Kasiulis. Šių autorių darbai saugomi muziejaus kolekcijoje.

Štai V.K.Jonyno plakatas "Ruoškimės švęsti D.L.K. Vytauto Didžiojo 500 metų sukaktuves". Jis laimėjo 1929 m. plakatų konkurso, skirto Vytauto Didžiojo 500-osioms mirties metinėms, pirmąją premiją. Muziejaus kolekcijoje yra ir gerai konkurse įvertintas A. Šepečio plakatas tuo pačiu pavadinimu. Be to turime ir kitų minėtų autorių darbų: V.K. Jonyno "Lietuva" (1937 m.), "Tvarkykime sodybas" (1942 m.), A. Šepečio "Jaunoji karta" – 1933 metais geriausias visos jaunuomenės laikraštis", "Švara visur, švara – sveikata" (1940 m.) ir kt.

Muziejaus kolekcijoje yra ir keletas geriausių prieškarinio reprezentacinių – reklaminių plakatų: Niujorke gyvenusio pasaulinio garso scenografo ir grafiko M. Dobužinskio "Kaunas – laikinoji Lietuvos sostinė" (1930 m.), "Birštono šaltinio mineralinis gazuotas vanduo Birutė" bei A. Galdiko "Palanga, Birutės kalnas" (1937 m.). Įdomūs du J. Steponavičiaus, gyvenusio JAV, plakatai: "Lietuvos 20 metų nepriklausomybei paminėti IV rudens dailės paroda" (1938 m.) ir "SELL XVI konferenz" (1939 m.). Turime taip pat JAV gyvenusio A. Dargio darbus: "Ugdykime kariškas pajėgas" (1936 m.) ir "Mes be Vilniaus nenurimsim". Muziejaus kolekcijoje yra ir V. Kasiulio, gyvenusio ir dirbusio Paryžiuje, plakatai: "Papuokškime ir praturtinkime

Lietuvą medžiais" (1939 m.), "Jūr sąjunga" (1940 m.).

Dar ir šiandien aktuali autoriaus ir kūrinio sukūrimo datos nustatymo problema. Paprastai dailininkas po darbu pasirašo, bet plakatai dažnai buvo leidžiami anonimiškai. Todėl ir šiandien daugelio plakatų auto-

rystė neišaiškinta ("Vilnius mūsų širdyse, mintyse ir darbuose", "Pasirengusiam priešas – nebaisus", "Aukštyn" ir kt.). Tai dailės istorikų ateities uždavinys.

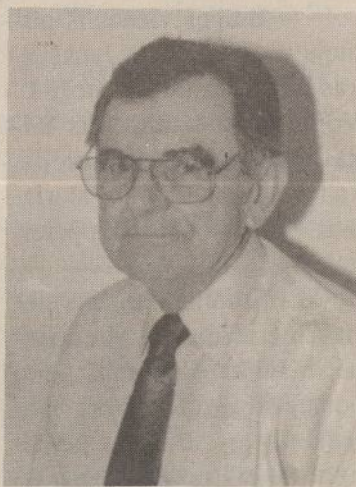
Vilniaus dailės akademijos leidykla 1997 m. išleis knygą "Senasis Lietuvos plakatas 1862-1944 m.", ku-

rioje bus reprodukuota apie 200 plakatų. Net ketvirtadalį iliustracijų sudarys Šiaulių "Aušros" muziejaus ekspoziciniai, tarp jų ir minėti šiame straipsnyje.

V. Šiukščienė

"Aušros" muziejaus mokslinė sekretorė

ATKURKIME LIETUVOS ŽEMĖS ŪKĮ

Ambrozijus Žatkus

Kai kurie Amerikos lietuviai, vos tik išgirdę apie atkurtą Lietuvos nepriklausomybę, tuoj pat išskubėjo jos pamatyti ir niekieno neraginami įsijungė į ūkio pertvarkymą. Tarp jų buvo ir Kalifornijoje gyvenantis Ambrozijus Žatkus. Didelę savo gyvenimo dalį jis praleido dirbdamas JAV pieno pramonėje. Sukaupia patirtimi jis dabar labai dosniai dalijasi su Lietuva. Vėly 1992 metų rudenį Ekonomikos ministerija įregistravo Lietuvos ir JAV bendrą įmonę – uždaryją akcinę bendrovę "Alidcorp", kuri numatė užsiimti žemės ūkio gamyba, prekyba ir paslaugų žemdirbiams teikimu. Įmonės adresas: Radviliškio raj., Raudondvaris, Šeduvos aukštesnioji žemės ūkio mokykla.

Pradedame spausdinti A.Žatkus ir jo bendradarbių išpūdžius.

1992 m. birželyje, skrisdamas iš Helsinkio per Taliną į Vilnių, lėktuve susipažinau su Suomijos pieno

perdirbimo specialistu. Jis man papasakojo, kad važiuoja padėti Estijos ūkininkams įkurti privačią pieno perdirbimo sistemą. Paklausiau, kas tai per sistema. Suomis atsakė, kad kiekvieną apylinkę jų grupė išanalizuoja ekonominiu požiūriu, nustato, kiek atcityje būtų galima perdirbti pieno, išsiaiškina, kaip pienas bus pristatytas. Nuo to priklausys, kokio dydžio pieninė ten reikės statyti.

Atvažiavęs į Lietuvą, dar prieš baigiant įregistruoti mūsų bendrovę – "American Lithuanian Investment and Development Corp", galvojau, kaip atkurti žemės ūkį Lietuvoje. Čia daug žmonių, kurie atsiėmė savo žemę, bet neturi kuo ją įdirbti. Reikia juos aprūpinti technika. 1992 m. pavasarį jau buvom apšęję 47 hektarus miežiais.

Bendrovė, kuriai aš vadovauju, yra įsikūrusi Radviliškio rajone prie Šeduvos žemės ūkio mokyklos, netoli Šeduvos miestelio, šalia plento "Panevėžys – Šiauliai".

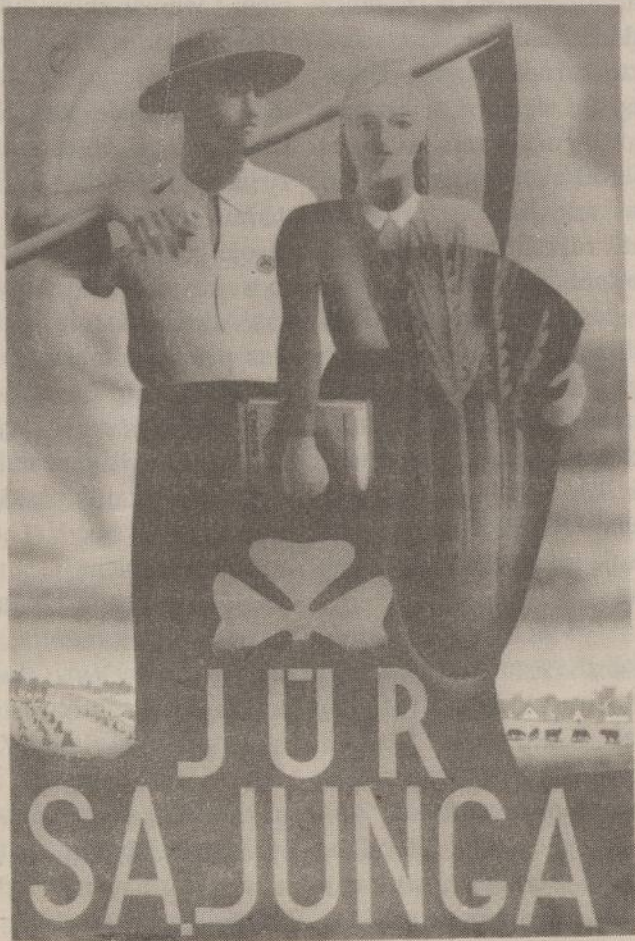
Atėjo pas mane buvusio kolūkio, dabar pavadinto bendrove, pirmininkas. Jis ir prašo, kad mūsų bendrovė pastatytų pieninę, žada pristatyti dviejų šimtų karvių pieną. Aš jo klausiu, kodėl jis nori keisti pieninę, kodėl nebenori vežti ten, kur anksčiau? Pirmininkas aiškina, kad jam neatiduoda net pusės lieso pieno. Daug ūkininkų šeria buliukus, telyčias ir kiaules, maišydami bulves, runkelius, morkas ir visokiais grūdų liekanas su liesu pienu. Todėl bendradarbiauti su to-

kia pienine žemdirbiams labai neapsimoka.

Pasikalbėjęs su suomiu, jau žinojau, kad pieninių kainos yra nuo 600 tūkstančių dolerių ir daugiau. Todėl bendrovės vadovui, kuris žadėjo pristatyti 200 karvių pieną, nutariau padėti kitaip. Pradėjau teirautis Lietuvoje, kokią pieno perdirbimo techniką naudoja. Suradau netoli Kauno, Raudondvaryje žemės ūkio mokslinio tyrimo centrą, kuriantį techniką privačiam žemės ūkiui. Viena me skyriuje sutikau Vaclovą Mackevičių, darantį bandymus, kaip gaminti sūrius. Jis buvo susidomėjęs projektu, kurį naudojo vokiečiai.

Mackevičiaus projektas buvo skirtas vienam ūkininkui, turinčiam maždaug 5 karves. Jis siūlė gaminti fermentinius sūrius. Paragavau ir aš jo pagaminto sūrio. Skonis labai patiko. Taip ir prasidėjo mūsų dalykiškas pokalbis: koks pieno bakterinis užterštumas, kaip numatoma šaldyti, kokia sandėliavimo temperatūra ir t.t. Mackevičius man atsakė, kad gerai įrengtas rūsys yra geriausias vėsinimo sandėlys. Tai gera naujiena! Nereikia elektros, pigiau atseis pieno produktų sandėliavimas. Prasiau man paruošti 5 ūkininkų arba 25 karvių projektą. Mokslininkas sako: Bandy-siu.

Vėl atvažiavau į Lietuvą 1992 m. rugsėjo pradžioje ir tuoj skambinau V. Mackevičiui, norėdamas pasiklausti apie mūsų projektą. (Bus daugiau)

V.Kasiulio plakatas (1940). P.Juozaipaičio nuotr.

A.Žatkus (ketvirtas iš kairės) pas Alytaus rajono Alovės seniūnijos Kaniūkų kaimo ūkininkus Mikučiauskus

A.A. STASYS JANKAUSKAS

*Tolumos tylumoj Agnus Dei
Ėmė gaust vienuolyno varpai,
Ir malda visą žemę užliejo
Ir tu pats maldos aidu tapai.*
Bernardas Brazdžionis

1997 m. vasario 6 d. Klivlende, Westlake priemiestyje mirė dr. Stasys Jankauskas, Lietuvos Veterinarijos Akademijos profesorius ir tos akademijos steigėjas.

Dr. Stasys Jankauskas buvo gimęs 1899 m. sausio 25 d. Dvarvyčių kaime, Užvenčio vls., Šiaulių apskrityje., vidutinio ūkininko šeimoje. Šeimoje augo trys sėserys ir du broliai. Mokyti pradėjo namie. Lietuviškai skaityti išmoko iš Povilo Višinskio elementoriaus. Mokykloje mokėsi labai gerai. Baigęs pradžios mokyklą, įstojo į Šiaulių Berniukų gimnaziją.

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui ir vokiečių armijai artinantis prie Varnių, jis pasitraukia į Voronežą. Čia gyvenimas nebuvo lengvas, nes neturėjo nei draugų, nei išteklų. Atsitiktinai gatvėje sutinka porą uniformuotų gimnazistų, kalbančių lietuviškai. Jis juos užkalbino. Pasirodo, kad tie gimnazistai buvo Martyno Yčo gimnazijos auklėtiniai. Jie jį nusivedė

Jankauskas pradėjo studijuoti mediciną. Po vienerių metų studijų, jis persikėlė į Miuncheną ir ėmė studijuoti veterinarijos mediciną. Netrukus į Miuncheną atvyko studijuoti ir daugiau lietuvių: poetai Balys Sruoga ir Vincas Mykolaitis – Putinas. Laisvalaikiais pamėgo slidinėjimo sportą ir daug laiko praleidavo su B. Sruoga kalnuose.

Baigęs vienas iš pirmųjų universitetą, S.Jankauskas buvo paskirtas prof. L. Vogelio asistentu. Tais laikais tai buvo retas atvejis, kad svetimtautis būtų skiriamas tokioms aukštoms pareigoms.

Studijuodamas veterinariją mediciną Miunchene, S.Jankauskas labiausiai domėjosi gyvulininkyste, norėdamas įgytas žinias pritaikyti Lietuvoje. 1928 m. jis grįžo į Lietuvą ir dirbo Vete-

Valstybinio Veterinarijos bakteriologijos instituto rūmai, kuriuose 1938 metais įsikūrė Veterinarijos akademija

rinarijos departamente, o vėliau buvo paskirtas šio departamento direktorium.

1940 m. sovietų valdžios buvo atleistas iš tų pareigų ir paskirtas Gruzdžių rajono veterinarijos gydytoju. 1941 m. vėl skiriamas Veterinarijos departamento direktorium.

Dr. S. Jankauskas yra parašęs daug mokslinių pranešimų ir straipsnių apie gyvulių ligas. Už plačią mokslinę veiklą jam buvo suteiktas garbės daktaro laipsnis.

Dr. Stasį Jankauską galima vadinti Kauno Veterinarijos Akademijos tėvu, nes be jo žemaitiško užsispyrimo mes gal ir dabar nebūtume turėję Kauno Veterinarijos Akademijos, kokia ji dabar yra.

Po Pirmojo pasaulinio karo Lietuvoje buvo tik maža saujelė veterinarijos gydytojų, todėl ir veterinarijoje pagalba buvo labai apgailėtinoje būklėje. Tai matydami, dr. S.Jankauskas pradėjo rūpintis, kad būtų įkurta veterinarijos aukštoji mokykla. Negavęs pritarimo Švietimo ministerijoje, kreipėsi į Žemės ūkio Ministeriją, pas tada buvusį ministrą J.Aleksą. Jam sutikus, buvo nupirktas skly-

pas Vilijampolėje (Tilžės g. 18) ir pradėta statyti Kauno Veterinarijos akademija.

Jau 1936 m. į pirmąją akademijos kursą buvo priimami studentai, o dr. S.Jankauskas skiriamas šios akademijos rektoriumi.

Sovietams antrą kartą užėmus Lietuvą, S.Jankauskas pasitraukia į Vokietiją ir verčiasi veterinarijos praktika. Vėliau persikelia į Blumbergo stovyklą. Atvykęs į Jungtines Amerikos valstybes, daktaras vienerius metus dirbo nelengvą fizinį darbą. 1950-1953 m. jis tapo federaliniu paukštienos veterinariu inspektoriu, o po to – Toledo miesto veterinarijos inspektoriu. 1969 m. išėjo pensijon, apsigyvenęs Toledo mieste.

Čia – Jungtinėse

Valstijose – apie Lietuvos Veterinarijos akademiją neturėta jokių žinių ir jokio supratimo. Tad jos auklėtiniai neturėjo teisės laikyti egzaminų ir verstis veterinarijos praktika. Tik dr. S.Jankausko dėka ir Veterinarijos akademijos auklėtinių ryžtu ši įstaiga Federalinės valdžios buvo pripažinta.

Visų Kauno Veterinarijos akademijos auklėtinių ir savo vardu reiškiau giliausią užuojautą velionio dukrai Vaidelutei ir jos šeimai. O Jums, mielas daktare ir profesoriau, tebūna lengva, nors ir svetima, bet svetinga Amerikos žemė. Ilsėkitės ramybėje, mielas profesoriau.

Visų Kauno Veterinarijos akademijos auklėtinių ir savo vardu reiškiau giliausią užuojautą velionio dukrai Vaidelutei ir jos šeimai. O Jums, mielas daktare ir profesoriau, tebūna lengva, nors ir svetima, bet svetinga Amerikos žemė. Ilsėkitės ramybėje, mielas profesoriau.

Vytautas Maurutis
Kauno Veterinarijos akademijos auklėtinis

PRISIMINKIME VALENTINĄ GUSTAINĮ

Jurgis Janušaitis

Valentinas Gustainis

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Peterburgo veiklusis skyrius, kuriam vadovauja Juozas Šulaitis su darbščiaisiais valdybos nariais – vicepirmininkėmis Dalila Mackialiene, Leokadija Žvyniene, sekretore Genovaitė Modestiene ir išdininke Aldona Česnaite, kartas nuo karto suruošia gerus renginius. Tai vienas iš veikliausių ALTS-gos skyrių, turintis apie 60 aktyvių narių. Skyriaus valdyba nutarė suruošti labai reikšmingą renginį – paminėti Valentino Gustainio, pasižymėjusio publicisto, politiko, redaktoriaus, Sibiro kankinio 100-ąsias gimimo metines. Nepriklausomos Lietuvos laikais jį pažinojo visa Lietuva. V.Gustainis plačiai reiškėsi spaudoje, politikoje ir tautinės minties ugdyne.

Valentinas Gustainis gimė 1896 m. liepos 15 d. Vinkšnupių km. Sintautų valsč. Šakių apskr. Mokėsi Heidelbergo, Lietuvos ir Sorbonnos universitetuose. Vienas iš korporacijos "Neo-Lit-huania" steigėjų, jos pirminkas. "Lietuvos aidą" vyr. redaktorius. Redagavo "Jau-

nąją Lietuvą", bendradarbiauvo "Vaire", "Naujojoje Romuvoje", "Židinyje", "Tautos ūkyje", parašė keletą knygų. Paskutinioji jo knyga "Be kaltės", parašyta grįžus iš Sibiro tremties. V.Gustainis, grįžęs iš Sibiro, gyveno Griškabūdyje, kur 1971 m. spalio 11 d. mirė. Taurus lietuvių tautos sūnus, tautinės minties puoselėtojas savo gyvenimą paaugojo Lietuvai. Už meilę Tėvynei žiaurių okupantų buvo įkalintas, kankintas Sibire. Todėl labai kilnu ir gražu, kad lietuvių organizacijos savo narius ir po daugelio metų pagarbiai prisimena, įvertina jų darbus Lietuvai.

Minėjimas ruošiamas 1997 m. kovo 12 d. 3 val. po pietų Lietuvių klubo didžiojoje salėje. Jame kalbės kun. dr. Eugenijus Gerulis, aptardamas V.Gustainio, kaip Sibiro kankinio, didžiojo patrioto, žymaus publicisto nuveiktus darbus nepriklausomoje Lietuvoje bei išgyvenimus Sibiro tremtyje. Klubo pirmininkas Albinas Karnius pasidalinis prisiminimais apie V. Gustainį, kaip buvusį savo kaimyną. Svečias iš Daytona Beach, FL., visuomenininkas Vytautas Abraitis pasidalinis prisiminimais apie V. Gustainį, kaip neolituaną.

Po akademinės dalies minėjime meninę programą atliks Vyrų dainos junginys bei moterų kvartetas. Muzikinei daliai vadovauja Aloyzas Jurgutis. Tarp gražių dainų išgirsime dailiojo žodžio kūrybą, kurią paruošė aktorė, režisierė Dalila Mackialienė.

Veterinarijos akademijos studentai Anatomijos instituto auditorijoje, drauge su Instituto darbuotojais (1940). Šioje laidoje mokėsi L.Kriaučeliūnas ir V.Maurutis

Daktaro Algimanto L. Čepulio priimamasis ŽMOGAUS ODA, METAMS ŽENGIANT

Algimantas L. Čepulis, MD

Žmogaus oda yra riba tarp kūno vidaus ir aplinkos. Ji apsaugo organizmą nuo temperatūros svyravimų, infekcijų, sužeidimų, ultravioletinių saulės spindulių, įvairių chemikalų poveikio. Oda tarpininkauja su aplinka, perduodama skausmą ar malonumą.

Ypač moterys retai būna patenkintos savo oda. Jos dažnai naudoja įvairius kremus ar dažus, norėdamos paslėpti netobulumus ar pagerinti jos išvaizdą. Amžiui žengiant, odoje atsiranda raukšlių ir visokių dėmelių, kurias norime paslėpti, pasirodę visuomenėje. Ne taip seniai vasaros metu kūno oda būdavo rūpestingai įdeginama saulėje, kad gražiau atrodytų. Dabar šio papročio atsisakoma. Net naudojami tepalai, apsaugantys nuo saulės poveikio.

Tiriant 20.000 amerikiečių, kurių amžius – 70-80 metų, nustatyta, kad daugiau kaip 80% iš jų pastebėti nenormalūs odos pakitimai. Dažniausia tie pokyčiai yra labai lėti ir nepavojingi. Žmonės apie juos net neužsimena gydytojui. Dažnai odos dėmės laikomos įprastiniu senėjimo požymiu, kol kas nors nepavadina jų vėžiu.

Oda, nors ir atrodo labai paprasta, iš tikrųjų yra gana sudėtinga kūno dalis. Vienos ląstelės duoda tvirtą paviršių, kitos išlaiko tam tikrą odos spalvą ir saugo nuo saulės spindulių. Yra ląstelių, kurios turi imunologinių savybių ir reaguoja į išorės poveikius, antikūnius ir kt., kartais sukeliamos net alergines reakcijas. Pagaliau oda gamina vitaminą D.

Daugelį odos pasikeitimų, atsirandančių senėjant, sukelia aplinka, ypač saulės spinduliai. Metams žengiant, odos storis, o kartu ir jos kraujo indų kiekis mažėja. Tai padaro žmogų jautresnį žiemos šalčiui ir vasaros karščiui, saulės spinduliams ar bakteriniams užkrėtimams. Senesnio žmogaus odos sužeidimai gyja lėčiau. Žaizdos užgyja, bet randai

lieka silpnesni. Įdomu, kad ir odos jutimo organai, kurie leidžia pajusti lietimą, spaudimą ar virpėjimą, nyksta. Pasiekus 80 metų, palieka tik trečdalis to, ką žmogus turėjo būdamas 20 metų.

90 % nepageidaujamų odos pakitimų sukelia ultravioletiniai saulės spinduliai, tenkantys žmogui per visus jo gyvenimo metus. Panašiai odos vėžį irgi 90% atvejų sukelia saulės spinduliai. Labai retai tenka matyti žmogų, kuris visą gyvenimą rūpestingai saugojosi saulės ir vis tiek gavo odos vėžį. Saulės sendinta oda yra susiraukšlėjusi, net pageltusi, gana šiurkšti ir labai plona. Po mikroskopu kartais matosi pakitimai, kurie veda į vėžio išsivystymą.

Odos vėžys sudaro pusę visų vėžio susirgimų Amerikoje. Yra daug odos ligų, kurių aprašymas reikalauja storų knygų. Todėl toliau trumpai rašysiu tik apie odos vėžį. Jo yra kelios formos. Jos vadinamos odos sluoksnių vardais: bazalinių ląstelių, pigmentinis – melanoma arba kietasis – plokščialastelinis (squamous).

Dažniausiai sutinkamas yra bazalinių odos ląstelių vėžys. Jis sudaro 75% odos vėžio ir beveik išimtinai liečia baltodžius – tiek vyrus, tiek ir moteris, dažniausia tarp 40 ir 80 metų amžiaus. Saulės spinduliai yra laikomi dideliais kaltininkais, nes odos pakitimai dažnai pasirodo ant veido arba kaklo. Auglys atrodo kaip rausva dėmelė, kartais su žaizdele vidury. Jei šis vėžys nėra didelis ir nesėdi kur ant akių voko ar nosies galiuko, tai jo pašalinimas nėra sunkus, o pasikartojimas toje pačioje vietoje yra retas. Maždaug trečdaliui žmonių jis išsivysto antrą ar trečią kartą kitoje vietoje. Kartais yra žmonių, kurie jų turi po 10 ir daugiau, kurie jų turi po 10 ir daugiau, išbarstytų daugiausia virš liemens. Jie yra gydomi įvairiais būdais. Kas pora metų tenka išimti naujai atsiradusius židinius. Tik labai apšviesti gali sukelti metastazes arba išsiplėsti veide. Laikytės taisyklės: jei žaizdelė ant kūno negyja, parodykite gydytojui, kuris tas ligas gydo.

Kita odos vėžio forma yra vadinamasis "Squamous Cell" – plokščialastelinis vėžys. Jis yra retesnis ir mažiau priklauso nuo saulės spindulių. Jį gali sukelti rentgeno švitinimas, o kartais net vaistai, kurie naudojami mažinant žmogaus atsparumą po organų persodinimo. Mažai daliai šių pacientų išvysto to-

limos metastazės. Neretai lūpos ar seno rando vėžys yra šios rūšies. Gydoma taip pat chirurgiškai pašalinant ir gerai patikrinant artimuosius limfinius mazgus.

Trečiasis ir pats pikčiausias yra melanoma. Per paskutiniuosius keturis dešimtmečius melanomos atvejų nepaprastai padaugėjo. Tarp 1936 metais gimusių tik vienas iš 1500 gaudavo melanomą. Manoma, kad 2000 metais jau vienam iš 90 išsivystys piktybinė melanoma.

Kas atsitiko? Prieš 30-40 metų degintis saulėje buvo labai priimtina. Tačiau, nors mes nelabai norime pripažinti, bet naudodami įvairius chemikalus, keičiame žemės atmosferą. Ją saugantis ozono sluoksnis plonėja, jame atsiranda skylių, per kurias prasiskverbia daugiau odai kenksmingų ultravioletinių saulės spindulių. Melanomos atvejų gausėjimas atrodo sutampa su atmosferos kitimu. Ypač tai buvo pastebėta Australijoje. Sakoma, kad jei esi šviesiaplaukis mėlynakis, tai pora jaunystėje turėtų nudegimų, pasireiškusių pūslelėmis, net po daugelio metų gali sukelti melanomą.

Retai, bet kartais melanoma pasirodo paveldima. Žmogus, niekad nesideginęs saulėje, išvysta kur nors kūne atsiradusį tamsų auglį.

Nors vėžys vis sėkmingiau gydomas, tačiau melanoma tarp vyresnių žmonių pasidarė pavojingesnė. Šiuo metu 80% naujų melanomos atvejų yra išgydoma, bet 20% miršta. Melanoma nesunkiai išgydoma, jei ji – laiku pastebėta ir gydoma. Tačiau uždelsus, chirurginis ir kitoks gydymas pasidaro labai sunkus.

Melanoma, būdama odos paviršiuje, gali būti anksti pastebėta. Ji atrodo kaip tamsi, nelygi, asimetriška dėmė, panaši į juodo rašalo lašą nukritusį ant odos, nors kartais to juodo pigmento nėra. Žmogus dažnai tau sako, kad jis yra turėjęs tą dėmelę daug metų ir daug kas nepasikeitė. Iš tikrųjų ta dėmelė galėjo būti jau daug metų, bet nauji pakitimai, dažnai tik jos dalies patamsėjimai ar staigus nelygus augimas padaro tokius pakitimus įtartinais. Todėl juos reikia atidžiai ištirti.

Kadangi melanoma, tik išsiplėtusi po visą kūną, sukelia įvairius negalavimus, tai pradžioje ji dažniausia visai neatrodo pavojinga arba pacientas nekreipia į ją dėmesio. Žodžiu, jei buvai saulės garbintojas ir dabar pastebi

nelygią dėmelę, ypač jei ji tamsi ir kintanti, varta apsilankyti pas gydytoją.

Ne kiekviena odos dėmelė yra piktybinė. Daug žmonių turi apgamus, kurie nesikeičia ir kurių gydymas nėra būtinas.

Pirminis melanomos gydymas yra chirurginis. Prieš 20 metų operacijos tikslas buvo išpjauti auglį su aplinkiniais 5 cm odos ir poodiniais audiniais bei patikrinti limfinius mazgus. Šiandien išpiaunamas žymiai mažesnis odos plotas. Jei mikroskopinis tyrimas parodo, kad aug-

lys yra 0.75 milimetro storio ar dar plonesnis, tai yra beveik šimtaprocentinė galimybė, kad pacientas po operacijos auglio daugiau neturės. Jei artimieji limfiniai mazgai yra paliesti, tokia galimybė sumažėja iki 36 %. Tačiau jeigu nustatomos tolimos metastazės, gydymas gali būti nesėkmingas. Todėl pamąčius odos dėmę, iš karto reikia daryti tinkamus sprendimus. Kartoj: negyjanti žaizdelė arba greitai besikeičianti odos dėmelė turi būti rodoma gydytojui, o ne gydoma namie.

Naujakurių rūpesčiai PERKATE AUTOMOBILĮ

"Dirvos" nuolatinė autorė Raimonda parašė naują knygą, kuri sudomins daugelį skaitytojų. Supažindiname su jos ištraukomis.

Naujakuriai greitai suvokia, kad gyventi Amerikoje be nuosavo automobilio – labai sunku. Autobusai ne visus aprūpina, atstumai tarp jums svarbių įstaigų – dideli, o "laikas – pinigai".

Kai apsispręsite pirkti automobilį, pirmiausia apsilankykite ne naujų arba naudotų mašinų aikštelėse, o... bibliotekoje. Susiraskite "Consumer Reports" žurnalą (ypač 1996 balandžio mėnesio numerį). Šis žurnalas turi labai gerą reputaciją, nepriima jokių reklamų ir objektyviai įvertina visokias prekes – nuo dantų šepetukų iki namų konstrukcijų. Žinoma, jei nuspręsite pirkti naują automobilį, gausite daug žinių iš pardavėjo ("dealer"), bet už tokią mašiną daug mokėsite.

Sakykime, kad ieškote padėvėto automobilio. Tada bibliotekoje paprašykite, kad jums parodytų "Blue Book". Ši knygutė – oficialus visų padėvėtų automobilių sąrašas. Rasite automobilių gamyklos informaciją, kainą pagal mašinos metus, iškeitimo vertę ("trade in value"), ir banko įvertinimą dėl pa-

skolos. Jei jums sunku susigaudyti, kaip suprasti visus skaičius ir sutrumpinimus, bibliotekininkė paaiškins.

Pasidarykite jums reikalingų puslapių fotokopijas, nes knygutės neleidžiama išsinešti. Paskaitykite, ką "Consumer Reports" pataria ir palyginkite su "Blue Book" nurodyta kaina. Jei jums per brangu, pasižiūrėkite senesnę arba kitą modelį. Nepamirškite, kad reikės automobilį apdrausti. Keturių durų mažesnę automobilį apdrausti bus pigiau, negu sportinį.

Kai nemažai laiko būsite praleidę bibliotekoje, viską apgalvoję išsirinksite 3 arba 4 geras mašinas, kurių ir pradėsite ieškoti. Galite apsilankyti "used car lots" arba pažiūrėti, ar jūsų išsirinktus automobilius reklamuoja laikraščiuose. Jei norite pirkti iš paties savininko, žinoma, rizikuojate, tačiau galite įsigyti automobilį pigiau, nes turėsite daugiau galimybių derėtis.

Dauguma žmonių jums patars, kad prieš sudarant kokį nors susitarimą, automobilį būtina patikrinti. Tikrinimas gali kainuoti maždaug \$50. Kiekviena valstija turi savo oficialius nurodymus ir kainas. Nusipirkus nepatikrintą automobilį, gali

(Nukelta į 8 psl.)

Raimonda Mikatavage

NUTRAUKIME KALBOS NIEKINIMO PUOTĄ

Niekas pasaulyje nekeičia vietovardžių! Taip tik sovietai darė, nes lotyniškų rašmenų nemokėjo!

Blogiausia, kad taip šūkaujantieji tik save ir tegirdi, jokių prieštaraujančių teiginių nė nemano priimti. Atseit, tik aš esu teisus! Net nebandyk aiškinti, kad mūsų raidyne nėra raidžių "w", "x". Net nebandyk priminti, kad vokiečiai savo šalies nevadina Vokietija, bet lietuviams dėl to jokių priekaištų nereikia. Nenusileis, nors pirštu parodytum, kaip amerikiečiai, prancūzai arba lenkai rašo savo spaudoje baltų, japonų arba slavų vietovardžius. Kažkodėl tik lietuviai esą turi kitų manieras priimti, tarsi savo raidyno neturėtų. Neveltui V. Kernagis sakė:

"Tainuojam angliškai, kaip mokam,

Europoj sukeliam daug juoko..."

Ir iš kur imasi tas vergiškas nuolankumas, tas savęs žeminimas ir kaišymasis svetimomis plunksnomis?

Jau seniai visi priprato prie tokių užrašų, kaip Amerika ir Kanada. Daugelis nebešoka su įniršiu, pamatę užrašus: Čikaga, Niujorkas, Vašingtonas. Deja, vietovės, kurioje jau devintą dešimtmetį leidžiamas tautinės minties laikraštis "Dirva", lietuviai niekaip nesusitaiko su užrašais "Klivlend" ir "klivlendiečiai". Kaip sakoma: arti bažnyčia, toli Dievas.

Išeitis iš šios aklavietės – labai paprasta: rašykime angliškų vietovardžius ang-

(Atkelta iš 1 psl.)

liškai, tačiau jų nedarkykime jokiomis lietuviškomis galūnėmis. Rašykime: Cleveland lietuviai, LB Cleveland apylinkė, Waterbury telkinys ir t.t. Tik lietuviškais rašmenimis užrašyti vietovių pavadinimai gali būti kaitomi linksniais. Pavyzdžiui: Čikaga, Čikagos, ..., Čikagoje. Tik prie tokių užrašų galima jungti lietuviškas priesagas bei galūnes: čikagietis, niujorkietis, losandželijietis ir pan.

Kreipiamės į visus išsvijusių žurnalistų ir redaktorių, įvairių lietuviškų organizacijų vadovus, parapijų žiniaraščių leidėjus: atsikratykime labai grubaus lietuvių kalbos darymo, rašydami nelietuviškus vietovardžius arba įvardindami lietuviškųjų telkinių gyventojus.

Nuo vietovardžių – prie asmenvardžių

Žinoma, būtų ir gražiau, ir niekas nuo to nenukentėtų, jeigu angliškų vietovardžius rašytume skliausteliuose. Pavyzdžiui: Filadelfija (Philadelphia), Losandželas (Los Angeles). Jokio iškraipymo tokiuose pavadinimuose nėra. Juk raidės paskirtis tik viena – perduoti garsą.

Beje, ši taisyklė gali būti puikiausiai naudojama, ir rašant nelietuviškus asmenvardžius: Klintonas (Clinton), Bušas (Bush) ir t.t. Tik mes patys susipainiojame, rašinėdami: Shilas, Kuchas ir

pan. Kaip tarsime "Chelkys": taip kaip "choras" ar (naudodami garsą "č") Čelkys?

Galima iš dalies sutikti su įrodinėjimais, kad gyvendami Amerikoje, esate išidėmę politikų ar kitų žymių žmonių pavardes. Tačiau juk visada sutinkate ir mažiau girdėtas pavardes, randate ir arabų, kiniečių, rusų ir visokių kitų tautų veikėjų pavardes bei vardus. Jų niekas Amerikoje nerašo "originalo kalba". Net jeigu modernūs kompiuteriniai spausdintuvai juos sumodeliuotų, nežinotume, kaip ištarti. Jokia tauta taip nesielgia. Švedai rašo asmenvardžius ir vietovardžius, naudodamiesi savo raidynu, tą patį daro vokiečiai, prancūzai, rusai ir japonai. Tik kai kurie rėksmingi lietuviai savo raidyną įžuliai niekina. O gal dar tebemano, kad mūsų kalba tėra tik "valstiečių susišnekėjimo priemonė"? Gal tebesėdi mūyse senoliams įkalti tvirtinimai, kad net katalikybė esanti tik "lenkiškas tikėjimas", kad visuomenėje tinkančios tik "bajoriškos-aristokratiškos" lenkų arba prancūzų kalbos. Gal manome, kad šiuolaikiniame pasaulyje lietuvių kalbą reikia "modernizuoti", ją amerikoninti?

Sunku atsikratyti įsisebėjusių blogų įpročių. Bet kas, jei ne tautos vertybes branginantieji turi pakelti prieš juos balsą? Užtenka dejuoti, kad tęsiasi kalbos išniekinimo puota. Laikas ją nutraukti.

Naujakurių rūpesčiai PERKATE AUTOMOBILĮ

(Atkelta iš 7 psl.)

tekti gailėtis dėl savo neapdairumo: remontas gali labai padidinti ką tik įsigyto automobilio kainą.

Jei "Consumer Reports" apie tą modelį gerai atsiliepia, o išsirinktoje mašinoje didelių trūkumų nesuradote, nebijokite pirkti. Tačiau nesuklyskite: reikia gerai išidėmėti, apie kurį modelį ir kurių metų gamybos žurnale gerai atsiliepiama. Juk gali pagirti 1993 Buick Regal, bet papeikti 1994 Buick Regal.

Dar vienas patarimas: paskambinkite į U.S. Department of Transportation Auto Safety, Hotline, 1-800-424-9393 ir pasitirinkite, ar automobilis nebuvo kada nors "recalled" – atšauktas pataisymui. Ar inspekcija nustatė, kad aptiktasis trūkumas jau pašalintas?

Na, kagi, viskas tvar-

koje. Radote mašinėlę, ją patikrinote, susitarėte dėl kainos ir sumokėjote grynais arba pasiskolinę iš banko. Ką dabar daryti?

Dabar reikia visokius dokumentus pristatyti į Motor Vehicles Administration (MVA):

1) įrodymą, kad savo automobilį apdraudėte (insurance binder). Reikia susirasti gerą draudimo kompaniją. (Apie tai kalbėsime vėliau);

2) valstijos inspekcijos liudijimą (state inspection certificate);

3) Savininko pažymėjimą (original title);

4) Liudijimą myliomis (federal odometer reading statement);

5) Pardavimo kainą (original bill of sale). Šį dokumentą turi pasirašyti buvęs

savininkas. Jūs mokėsite mokesčius pagal tą kainą. Pavyzdžiui, jūs nusipirkote mašiną už \$3500 Maryland valstijoje. Savininkas pasirašė, kad už tiek pardavė. Jums reikės mokėti 5% arba \$175. Be to, dar reikės sumokėti maždaug \$100 už "title, tags and registration."

6) Jei pirkote automobilį, paėmę paskolą, bankas yra tikrasis savinkas tol, kol sumokėsite paskutinius skolos centus. Tai vadinasi "lien holder". Reikės pristatyti banko adresą.

Aišku, paskambinkite į MVA ir pasitirinkite, kokius dokumentus jums reikia pristatyti. Pasiimkite draugą, kuris gerai moka anglų kalbą, ir pasiruoškite pastovėti eilėje. Po kelių valandų - mašina jūsų!

Laiškas "Dirvai" PADĖKIME TĖVYNĖS SAJUNGAI SAVIVALDYBIŲ RINKIMUOSE

Praeitą rudenį įvykę Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai atnešė didelę pergalę prieš buvusius komunistus – LDDP. Tai buvo laimėjimas ne tik Tėvynės Sąjungai, bet ir visai lietuvių tautai. Seimo rinkimai išstūmė iš aukščiausios valdžios tribūnos keturis metus autokratiškai Lietuvą valdžiusią LDDP. Deja, ta LDDP dar daug kur egzistuoja savivaldybėse ir ten autokratiškai sprendžia valstybinius ir buitinius Lietuvos gyventojų reikalus. Nors Lietuvos Konstitucijos 14 straipsnis sako, kad valstybinė kalba – lietuvių, bet kai kurios savivaldybės nusprendžia į valstybines kitakalbių mokyklas lietuvių kalbos neįsileisti ir jiems, o ne lietuviškoms mokykloms skirti naujas patalpas, įvairias privilegijas. Seimo nutarimų bei valstybės įstatymų vykdymas labai priklauso nuo to, kas valdo savivaldybes.

Tėvynės sąjungos laimėjimui Seimo rinkimuose gal ir nedaug padėjo užsienio lietuvių balsai, tačiau daug padėjo jų sutelktos lėšos. Ne mažiau jos reikalingos ir kovo 23 d. numatytuose Savivaldybių rinkimuose. Tą sako Tėvynės Sąjungos Čikagos skyriuje neseniai gautas laiškas iš prof. Vytauto Landsbergio ir TS(LK) valdybos pirmininko Gedimino Vagnoriaus. Jie rašo:

"Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, vykusiuose 1996 m. spalio 20 – lapkričio 10 d. Tėvynės Sąjunga pralenkė kitas partijas ir laimėjo daugiausia vietų Seime. Jūsų patirtis, svari finansinė pagalba, Jūsų meilė savam kraštui ir jo ilgesys padėjo pasiekti šią pergalę. Nuoširdžiai Jums dėkojame. Bendri TS(LK) ir LKDP koalicijos veiksmai po rinkimų leido mums suformuoti naują vyriausybę, kuri sieks įgyvendinti rinkimų ir vyriausybinių programų. Mes viliamės, kad netolimoje praeityje patirtos prokomunistinės bangos dabartinis atoslūgis bus negrįžtamas ir galutinis.

Atėję į valdžią, prisidėmėme didelę atsakomybę. Per pastaruosius metus ekonominė padėtis šalyje tapo tiesiog graudi. Skolų skolos, korupcija, išsikerojusi biurokratija, nusivylimas ir didelė įtampa visuomenėje – tai mums paliko buvusio Seimo dauguma ir jos vyriausybė. Tačiau, būdami opozicijoje, mes įgijome patirties ir kantriybės. Per tą laikotarpį mūsų

gretas papildė daug inteligentijos atstovų, mokslo žmonių ir gabių jaunų specialistų. Tad į ateitį žiūrime optimistiškai, tikėdamiesi gerų permainų Lietuvoje. Be jokios abejonės, turėsime gerai dirbti, dirbti taip, kad kiekvienas doras šalies gyventojas jaustų valstybės globą bei pagarbą.

Mielieji, mes neabejojame, kad Jums padedant kursime laisvą demokratinę Lietuvą. Artėja dvidešimt pirmasis amžius ir mes įžengsim į jį garbingai. Už pasitikėjimą ir paramą dar kartą tariame Jums nuoširdų ačiū!"

Šiam nuoširdžiam laišku komentaram nereikalingi. Reikalingi mūsų konkretūs darbai – lėšų sutelkimas Tėvynės sąjungos laimėjimui Lietuvos savivaldybių rinkimuose š.m. kovo mėn. 23 dieną.

Šiam darbui liko nedaug laiko, nes lėšos reikalingos rinkiminei akcijai kovo mėnesio pradžioje. Tėvynės Sąjungos Čikagos skyriaus valdyba sausio 31 d. posėdyje nusprendė kreiptis į visus Amerikos lietuvius, prašydami aukoti didesnę ar mažesnę sumą Tėvynės Sąjungai (taip rašant čekiuose) Čekius prašome siųsti izdininkui Tadiui Bukaveckui, 3700 West 82nd street, Chicago, IL 60652.

Neseniai gautame, sausio 15 d. datuotame laiške prof. Vytautas Landsbergis rašo: "Artėja savivaldybių rinkimai. Mes norime pateisinti žmonių pasitikėjimą, norime dirbti visu pajėgumu. Jūs žinote, kaip yra svarbu, kad ir naujai išrinktose savivaldybėse dirbtų kuo daugiau TS(LK) narių bei rėmėjų. Šiuo metu Lietuvoje visuose Tėvynės Sąjungos skyriuose yra baigiami sudaryti TS(LK) kandidatų sąrašai. Jau patvirtinta savivaldybių rinkimų išlaidų sąmata, kuriai reikalingi 340,000 litų (85 tūkst. dolerių). Norime tikėtis Jūsų paramos ir prašome organizuoti lėšų šiam tikslui rinkimo vakų. Būtų labai gerai, jei finansinė pagalba mus pasiektų iki kovo 1 dienos".

Reikia tikėtis, kad užsienio lietuviai supras Seimo rinkimus laimėjusios Tėvynės sąjungos pastangas laimėti ir Lietuvos savivaldybių rinkimuose. Tik juos laimėjus, Lietuvos Seimo ir Vyriausybės sprendimų vykdymo grandinė bus pilnai sujungta dėl Lietuvos šviesesnės rytdienos.

Bronius Juodelis

V O D K A

Vladas Vijeikis

Mūsų oficialiuose pobūviuose, minėjimuose, koncertuose, laidotuvių pusrėčiuose, o taip pat privačiuose susitikimuose ėmė maišytis nauja viešnia. Tai "Lithuanian vodka". Patriotiškai nusiteikę tautiečiai griebiasi už to lietuviško butelio. Pilstantieji labai diplomatiškai duoda suprasti, kad tai – labai brangus gėrimas. Bet patriotiniai jausmai nugali. Jeigu per 50 metų tiek aukotasi, tai ką reiškia viena kita brangesnė taurelė.

Mano draugas Florijonas sprendžia reikalus rimtai. Jis sako:

– Visi vienu balsu tvirtina, kad Lietuvoje didelė girtuokliavimo problema. Reikia ką nos daryti. Galvočių Lietuvoje netrūksta. Nutarta eksportuoti vorkdą į Ameriką. Amerikos lietuviai visados skubėjo pagalbėti. Tegul jie naikina tą blogybę. Išsijų į Ameriką, bus mažiau Lietuvoje. Štai tau blaivybės klausimas išspręstas. O kad brangu, tegul nesišiaušia. Demonstracijos, laiškai senatoriams irgi kainuoja. O rezultatai? O čia, parėmęs Lietuvos biudžetą, dar gali uždai nuoti patriotiškai:

*Išgerk, išgerk lietuvių
vorkdelės.*

*Į patriotus čia tikras kelias.
Gerklime vorkdą, gerkim
degtinę.*

*Gelbėkim mūsų brangią
tėvynę.*

– Florijonai, tu čia subliovei nei tai patriotiškai,

nei kaip blaivininkas, nei kaip girtuoklis.

– Išgerk "Lithuanian vodka" ir paaiškės.

Paklausiau ir išgėręs parašiau "Dirvai":

"kormlmen ikdmnrt mnnmsnbint, porašiaun nxxknmrmlom. Trmndumeindgtariti mnrpkt. nrpnrtpoyteri. PTREmnepo.!!!!prate., Ght-rprotty. Tre.

Prieš persikeldamas į galutinį "Lietuviškos vorkdos" pasaulį, įsakiau žmonai prirašyti pastabą redaktoriui: "negalima taisyti nei (*turi būti: "nė" – red.*) vienos eilutės" ir tuojau pat *Faksu* (*turi būti: "faksu" – red.*) išsiųsti."

Po to sapnavau gražius sapnus. Per Atlantą plaukia didžiulės bonkos. Lietuvoje nebeliko nė lašo vorkdos. Visi geria Birštono "Birutės" mineralinį vandenį. Su pastutiniu transportu atplaukia laivas su ordinu man. Jis toks didelis, kad reikia sunkvežimio atvežti. Keliolika vyrų bando jį man užkabinti ant kaklo. Nuo sunkumo sukrintu. Ir atsibundu...

Pagirių replės spaudžia ir sukinėja visą mano vargšą kūną. Turbūt užsilikę bolševikų sabotazhininkai primaišė ko nors nuodyt kapitalistus.

Pasiskundus Florijonui, jis tuojau pat surado gerą išeitį ir ėmėsi veikti visais frontais.

Parašė laiškus Lietuvos Ministeriui Pirmininkui, Lietuvos Seimo Pirmininkui ir dar keliems, iškeldamas pagiriojimo žalą vorkdos eksportui. Reikia tuojau pat pradėti kovą su pagiriojimu. Amerikoje nutarė steigti fondą kovai su pagiriojimu. Mano iūkinėjimai, kad čia ir taip labai daug fondų, nepaveikė. Jis mano, kad tas pats svarbiausias. Tai stiprina Lietuvos eksportą.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠVIETIMO TARYBOJE

Rašinių konkursas

Švietimo taryba praneša, kad įsteigtas Raimundo Grigaliūno fondas, iš kurio bus skiriamos premijos Rytų Lietuvos, Rytprūsių ir Punsko apylinkių mokyklų mokiniams, dalyvaujantiems tarybos paskelbtame konkurse, rašantiems tautiškos sąmonės ugdymo ir jaunimo dalyvavimo lietuviškoje veikloje temomis.

Konkurso dalyviai pagal amžių skirstomi į dvi

grupes. I-je grupėje dalyvauja 12-14, II-je – 14-18 metų amžiaus mokiniai. Rašiniai turi būti atsiųsti Švietimo tarybai iki balandžio 20 d.

Rašinių vertinimo komisiją sudaro: Danutė Bindokienė, Julija Švabaitė-Gylienė, Bronė Nainienė, Irena Šerelienė, Juozas Žygas ir Švietimo tarybos nariai – Alicija Brazaitienė, Regina Kučienė ir Viktoras Kučas.

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai STARKŲ ANTANIUKAS

Vladas Dautartas

Apylinkėje pagarsėjusių ūkininkų Starkų sodyba buvo išbėgusi iš kaimo į pamiškę. Tai todėl, kad visi pastatai būtų arčiau žemės, arčiau kelių hektarų nuo savo, net skambančio pušyno. Ūsotojam Starkui gegutė jau buvo atkukavusi šešias dešimtis, bet šitokios metų naštos vyras tartum ir neįjautė: spėriai dirbo visus ūkio darbus, pievose, sukančias dalgi, nenusileido jaunimui, nesisukdė jokia liga. Na, o apie jo pačią Onelę tai ir kalbėti daug netenka – maža to, kad ji beveik dešimčia metų jaunesnė už vyrą – moters rankose darbas virė. Nei guvios mėlynos akys, nei gelsvi į kasą supinti plaukai nerodė senatvės požymių. Taigi abiejų Starkų darbu ūkis klestėjo: gražiai derėjo javai, sukilusioje dobilienoje ganėsi trys karvės, papievėje, arčiau miško, pešė žolę du kaštono spalvos arkliai, o ir neseniai pastatyti tvartai nebuvo tušti: vietos užteko kiaulėms, avelėms, dideliame būriui vištų...

Tačiau Starkai garsėjo ne vien sumaniai tvarkomu ūkiu. Gimtojo kaimo žmonės gėrėjosi jų sūnumi Antaniuku, labai jau paslaugiu ir taikiu vyru, po teisybei, galima sakyti, nuo pat gymio panašiu į nebylį. Žodį kitą turėjai iš jo pešte pešti. Tačiau šitoks Antaniuko būdas netrukdė nei jam pačiam, nei kitiems gyventi. Maža to! Į Starkų sodybą dažnai atkuli nuodavo koks kaimo vyras ar moteris ir tuojau pat, vos tik įsireminę tarpduryje:

– Antaniuk, skubam suvežti šieną, lietus jau ant kulnų lipa... Padėsi?

– O kaipgis, – taria Antaniukas ir, tartum patvirtindamas savo žodį, pasitaiso kepurę.

– Antaniuk, važiuosi į malūną, užsuk ir į mūsų kiemą... Pikliaus sauja kita beliko... Nuveši kokį maišelį...

– O kaipgis.

Neatsisako vyras ir kaimynų talkose paprakaituoti, žinoma, visuomet suspėdamas ir tėvų ūkyje abiejomis rankomis kibti prie darbo. Starkai džiaugėsi savo vieninteliu sūnumi (daugiau Dievas nedavė), bet ir rūpestis, ypač motinos, vis dažniau užguldavė veidą: ko tas Antaniukas neatveda marčios, juk jau bebaigęs trečią dešimtį, jau būtų pats laikas apie savo šeimynėlės lizdą pagalvoti. Motinos prispirtas į kampa, sūnus kartojo vis tą pačią litaniją:

– Vienas kartas bus... O kaipgis...

Onelė neapsikentusi vieną vakarą savo vyrui, savo Juozukui, šitaip prasarė:

– Nežinau ką ir galvoti... Sakau, gal Antaniukui moteriškės nė nereikia...

Starkus nusišypsojo į ūsus, gudrokai pamerkę savo žmonai ir linksmai pasakė:

– Oho! Tavo sūnus, Onele, vyras ir dar koks... Tai kas, kad žemo stogo, bet platus pečiuose, pati matei, krūtinės plaukai tartum tanki samana, o sveikatos turi net smagu žiūrėti. Viena ranka bulvių ar javų maišą įmeta už drobų. Tik tas tylumas neleidžia vakaruškose su merginomis šėlioti... Kita vertus, jei esi muzikantas, jei tampa armoniką, pats nešoksi. Bus pačiute, šliūbas, matysi, bus...

Jei jau Starkus prisiminė armoniką, tai čia reikia ir net būtina pasakyti, kad žiemą ir pavasarį, vasarą ir rudenį trieilė armonika vis Antaniuko rankose. Prieš traukdamas kokią polką ar svajingąjį valsą, vyras paglostė savo instrumentą, pasupuoja ant kelių, pamiklina klavišus, o jau po to, giliai atsidusęs, kaire ausimi palinkęs prie suglaustų dumplių, palieja muziką. Kiekvienas tuomet turėtų gerai išžiūrėti į Antaniuko veidą: taip, tas teisybė, jis šviečia tartum pagautas saulės spindulio, bet gelmė ne čia – vyro visa povyza sako, kad jis jau atsidūręs toliu toliuose, gal debesyse, gal net amžinai žydinčiose pievose arba snieguotų kalnų viršūnėse.

– Antaniuk, atsinešk į vakaruškas armoniką, – nekalbindami kitų kaimo muzikantų, kokį subatvakarį vis prašo vaikinai ir merginos. Jiems Antaniuko muzika labiausiai limpa prie širdies, o kojos pačios veržiasi į šokio sukuri.

– Tai ar ateisi, Antaniuk?..

– Okaipgis...

– – –

Ėjo 1946 metai... Karas jau buvo užgesęs, bet Lietuvoje siautėjo okupantai – vieni nusidangino į Vakarų, kiti lyg amaras užplūdo iš Rytų... Pamiškėse, prie taikių kaimų sodybų, vis dažniau tratėjo šūviai, liejosi kraujas... Tą vasaros popietę į Starkų sodybos kiemą, zovada varydami arkli, įlėkė trise: iš vežimo iššoko mėlyna kepurė žiburiuojantis enkavedistas ir du, beveik vaikiškai stribai. Trijulė, atkišusi šūviui paruoštus gink-

lus, pro praviras gonkų duris įsiveržė į trobą. Kaip tyčia visus Starkus užtiko namuose. Žmonės ką tik buvo drūtai pavalgę ir ruošėsi popiečio poilsiui.

– Na, Starkau, rodyk kur spėptuvė, kur ginklai! – riktelėjo strazdanotu veidu, riesta nosimi stribas.

Trobos šeimininkas sėdėjo užstalėje ir nė krust.

– Tai kaip bus?! – šūkavo stribukai.

– Mano ūkyje slėptuvės nėra, – stengėsi tvardyti Starkus.

– Mes žinom... Miškinius naktimis slepi!

– Jei žinot, tai ieškokit...

Neprašyti "svečiai" ėmė siausti po trobą: šautuvų buožėmis daužė grindis, stuk-seno sienas, išlandžiojo visus kambarius, užsikorė ant aukšto, iš ten laiptais nubildėjo žemyn ir puolė kamaron. Antaniukas, kaip ir tėvas sukančias dantis, mažumėlę nusi-gandusiu veidu, sėdėjo už pietų stalo. Prie vyro ir sūnaus glaudėsi ir Onelė.

– Tai tu – buožė! – dūrė akimis į Starkų mėlyn-kepuris enkavedistas.

– Aš – Lietuvos ūkininkas, – atkirto trobos šeimininkas.

– Į Sibirą tokius!

Taip pasakė strazdanotas stribas, jau žengdamas iš kamatos ir tempdamas lašinių paltį.

Starkus skaudžiai peštelėjo ūsą, ūmai pašoko iš užstalės ir, pastojęs stribui kelią, šūktelėjo:

– Šito tai jau nebus!

– Pasitrauk, ba! – ir stribas užsimojo šautuvo buožė.

– Kaip tave šventa žemė nešioja... Atlaiduose su tavo tėvu vėliavas nešame... Sutariam, o tu, – springdamas žodžiais, norėdamas viską geruoju nuleisti, kalbėjo Starkus, tačiau nepaklusnus smakras vis labiau virpėjo, išdavė jo pyktį. Trobos šeimininkas dar norėjo kažką sakyti, bet gavo į krūtinę skaudų smūgį. Linktelėjo į priekį, aiktelėjo... Tartum iš klaikaus sapno pabudęs, puolė tėvą gelbėti Antaniukas.

– Nemuši! O kaipgis! – riktelėjo jis ir tvirtomis rankomis, lyg geležinėmis replėmis, įsikabino į stribo šautuvą.

– Tyleneis prabilo, – nusišaipė antrasis stribas, tačiau strazdanotasis, matyt, pajutęs Antaniuko jėgą, ėmė atatupstas trauktis.

(Bus daugiau)

SPORTO ŽINIOS

VARŽYBŲ KALENDORIAUS PAPILDYMAI

Šių metų pradžioje paskelbtas 1997 m. ŠALFASS-gos varžybinis kalendaris papildytas šiomis varžybomis:

1997 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių Šachmatų pirmenybės įvyks balandžio 26 ir 27 dienomis, Baltimore, MD. Jas vykdo Baltimorės Lietuvių Atletų klubas. Kreiptis į Viktorą Sajauską, 9184 Windflower Dr., Ellicott City, MD 21042. Tel. (410) 418-8344.

1997 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių mišrių (Co-Ed) komandų Tinklinio pirmenybės įvyks Cleveland LSK Žaibo metinio tradicinio "Etninio Turnyro" programoje, gegužės 3 d., šeštadienį, Cleveland, Ohio. Komandą sudaro 6 žaidėjai, iš kurių aikštėje turi būti ne mažiau kaip 2 moterys arba ne mažiau kaip 2 vyrai. Kreiptis į Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. (216) 486-0889. Faksas: (216) 943-4485.

1997 m. Šiaurės Amerikos Lietuvių Stalo Teniso pirmenybės įvyks gegužės 17-18 dienomis, Čikagoje, IL. Vykdo Čikagos LSK "Krantas". Laikinai galima kreiptis: LSK "Krantas", c/o Žilvinas Usonis, 5113 West 32nd Place,

Cicero, IL 60804. Tel. (708)-222-8086.

Išsamesnė informacija apie visas šias varžybas bus paskelbta netrukus.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

"ŽAIBO DIENA -97"

Metinis Cleveland LSK "Žaibo" renginys – "Evening at the races" ("Vakaras žirgų lenktynėse") įvyks kovo 1 d., šeštadienį, Lietuvių Namuose. Pradžią – 6:30 v.v. Išbandydami savo laimę improvizuotose žirgų lenktynėse, paremsite "Žaibo" sportinę veiklą. Jūsų laukia kokteiliai, vakarienė, muzika, šokiai ir ... gera nuotaka. Išsamesnes žinias galite gauti, pasiteiravę tel. (216) 209-0440.

Sportinis renginys: 1997 m. Šiaurės Amerikos lietuvių kėgliųavimo (Bowling) pirmenybės – nuo 11:30 v.r. ir 12-sis "Žaibo" kėgliųavimo "Draugystės Turnyras" – nuo 2:30 val. p.p., vyks Palisades Palace, 28801 Euclid Ave., Wickliffe, OH. Kviečiame dalyvauti visus lietuvių kėgliųuotojus. Norite daugiau apie tai sužinoti? Kreipkitės į Algį Nagevičių, tel. (216) 845-8848.

LSK "Žaibas"

pranešame, kad:

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IX seimas įvyks Lietuvoje, Vilniuje, Gedimino pr 53, Lietuvos Seimo trečiuosiuose rūmuose, 1997 m. liepos 1-7. Seimo programą ruošianti Irenos Lukoševičienės vadovaujama komisija, bendradarbiaudama su PLB valdyba, numatė maždaug tokią jo eigą:

Seimas prasidės liepos 1 d. vakare, atstovų susipažinimo vakarone. Liepos 2 d. bus pradinės išskilmės ir prasidės seimo posėdžiai. Vakare numatytas Lietuvos partizanų pagerbimas. Liepos 3, 4 ir 5 dienomis tęsis seimo posėdžiai. Liepos 5 d. – darbų pabaiga. Liepos 6 d. – Ka-

raliaus Mindaugo šventė – minėjimas. Liepos 7 d. – seimo išvyka į Lenkiją pas Punsco ir Seinų lietuvių.

Kraštų bendruomenės, dar iki šiol neatsiuntusias mums seimo atstovų sąrašų, pakartotinai prašome paskubėti juos išrinkti ir iki kovo 1 d. pranešti PLB valdybai jų vardus, pavardes, adresus, telefonus, faksus, nurodant, kuriuos iš jų reikės aprūpinti nakvyne, nes tai yra paskutinė data viešbučių ar bendrabučių užsakymui Vilniuje.

Gavusi sąrašus, PLB valdyba su seimo nariais susirašinės ir viską pranešinės jiems tiesiogiai.

Papildomų žinių gali-

te gauti šiais adresais:

PLB valdyba:
14911 127 th Str. Lemont, IL, 60439.
tel. 630 / 257-8714,
Fax 630 / 257-9010

PLB atstovybė (Seimo techniškoji organizatorė) Lietuvoje:
Gedimino pr. 53, 215 kamb. Vilnius, Lietuva
tel. 61-34-41, Fax 22-68-96

Programos komisija:
11 Wincott Dr. Apt 910, Etobicoke, Ont, M9R 2R9, Canada, tel. 416 / 246-9506.
Bronius Nainys
PLB valdybos pirmininkas

LAIŠKAS IŠ AFRIKOS

Mielieji Bičiuliai, kartu su jaunimėliu ir mano žilgalvele mamyte sveikiname Jus visus ir linkime palaimos, užtektinai sveikatos ir džiaugsmo su šiais naujai dovanotais metais!

Per paskutinius du mėnesius čia buvo labai neramus laikas. Patyrėme didelių pasikeitimų visoje šioje šalyje: lapkričio pabaigoje Ruandą pradėjo užplūsti šimtai tūkstančių pabėgėlių iš Zairo, kurie grįžo į savo tėvynę po dviejų metų tremties; jų tarpe daug vaikų ir jaunimėlio, kurie buvo pametę ar praradę savo tėvus. Pas mus Raudonasis Kryžius atvežė keturis sunkvežimius pripildytus tokių vaikų ir jaunimo: mes visiškai nebuvome pasiruošę tokiam antplūdžiui, bet mūsų čia jaunimėlis su didžiausiu natūralumu priglaudė visus šituos vaikučius, kurie atvyko čia išvargę, išalkę, apdrisę, pasidalino su jais tuo, ką turėjo: maistu, rūbais, priglaudė juos visus kuo jaučiau, įjungdami juos į savo grupes.

Buvo kaip dangaus dovana, kad tuo metu pas mus atvyko keli italai draugai, kurie įvedė į dar neužbaigtus namus elektrą. Savanorių vyrų vokiečių grupė (THW – Technisches Hilfswerk) atvedė pas mus iš vieno šaltinio, kurs yra už 2 kilometrų, švaraus geriamo vandens. Tokiu būdu didžiausia problema buvo išrišta.

Vos tik šiek tiek suorganizavome, iš Tanzanijos pradėjo atvykti dar daugiau Ruandos pabėgėlių: buvo išpūdinga pamatyti šitą nesibaigiančią suvargusių žmonių minią, kuri bangavo Ruandos keliais... Ir vėl pas mus atvedė vaikučių ir jauni-

mėlio, šį kartą labai sukrėstų, traumotų nuo praeitų laikų baisenybių. Kai kurie jų išgyveno metus su viršum kur nors savanoje, slapstydami nuo tų baisių genocido vykdytojų.

Šitie vaikučiai dar ir dabar bėga nuo žmonių, lipa, slėpdami į medžius. Kai jie pamato žolę, ją valgo, nes per ilgą laiką tai buvo jų vienintelis maistas... Mes bandome juos sugrąžinti į žmogišką gyvenimą ir su dideliu mūsų džiaugsmu galime pastebėti pažangą: dauguma jų, kai mane pamato, atbėga, apkabina mane ir nori būti priglausti prie širdies, Tai aiškus ženklas, kad šitie vaikučiai ilgą laiką turėjo gyventi be meilės šilumos...

Dabartiniu metu mūsų Jaunimo Sodyboje yra virš 300 vaikučių ir jaunimo: juos visus reikia išmaitinti, išmokyti ir paruošti savistoviam gyvenimui. Grynai žmogiškai žiūrint, yra tiesiog nesąmonė užsikrauti tokia didele atsakomybe. Bet jaučiu, kad nebūsime apleisti – kaip praaičiuje, taip ir dabar Dievas, kurs yra Tėvas, parūpins gerų žmonių, kurie mums ateis į talką, nes šitie vaikučiai labai daug iškentėjo ir dabar jiems reikia labai daug meilės; jaučiu, kad ir iš Lietuvos bus tokių talkininkų...

Nežiūrint šitos nelengvos padėties, šv. Kalėdas ir Naujus Metus praleidome labai pakilioje nuotaikoje: po vidurnakčio šv. Mišių jaunimėlis dainavo ir šoko iki trečios valandos nakties. Tyras džiaugsmas tryško iš jų širdžių bei akių. Tarpe dainų ir šokių, šventės "banketas" buvo duona ir arbata.

Galima klausti, kaip įmanoma džiaugtis tokiame neturte ir po tokių žiaurių pergyvenimų? Gal būtų atsakymas yra, kad čia Sodyboje jaunimėlis jaučiasi gan saugioje, giedrioje nuotaikoje ir ypatingai jaučia, kad yra mylimas daugelių gerų širdžių, tarpe kurių ir Jūs, mielieji bičiuliai. Be to, čia prisideda ir mano mama, kuri nežiūrint visų sunkumų ir rizikos, jau beveik metus čia mus palaiko savo solidarumu ir tęsia būti visų mūsų motina.

Patyrę tiek gerumo iš įvairių pusių, su pasitikėjimu tęsiame nelengvą širdžių atstatymo darbą ir žvelgiame tam tikru giedrumu į ateitį, kuri, tikimės, bus palaiminta, ko linkime ir Jums visiems!

Kun. Hermanas Šulcas, mama ir jaunimėlis
Umudugudu, B.P. 1258-Kigali, Ruanda (Afrika)
(Šį laišką "Dirvai" perdavė Stefanija Stasienė iš Cleveland, OH)

PRANEŠIMAS APIE PLB SEIMĄ

Apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos veiklą, numatytus darbus ir kitus reikalus pranešinėjame bendraraščiais, siuntinėdami juos Kraštų bendruomenių bei Jaunimo sąjungų valdyboms, JAV LB Tarybos nariams, o paskiausiai laiku ir JAV LB apygardų bei apylinkių valdyboms. Svarbesnius iš jų siuntinėjame VIII PLB seimo nariams, spaudai (beveik visus) bei Lietuvos ambasadoms ir konsulatams. Iš viso iki šiol buvo parašyti ir išsiuntinėti 26 bendraraščiai.

Apie PLB seimo vietą pranešėme 1996 m. kovo 20 d. bendraraščiu Nr. 22. Bendraraščiu Nr. 23 1996 m. birželio 14 d. pakartojome pranešimą apie seimo vietą ir programos komisiją, pranešdami jos adresą. Bendraraščiu Nr. 24 1996 m. rugsėjo 11 d. vėl pakartojome seimo vietą ir pranešėme tikslią datą. Tą patį padarėme ir 1996 m. gruodžio 20 d. bendraraščiu Nr. 25. Visus tuos bend-

raraščius išsiuntinėjome užsienio lietuvių laikraščiams.

PLB seimo vietovę ir datą pranešėme ir 1997 sausio pabaigoje asmeniškais adresais (iš viso 6100) išsiuntinėjame valdybos lankstinuke "Pasaulio lietuvių Bendruomenė".

Visoms Kraštų bendruomenėms pranešėme apie kiekvienai numatytą atstovų į seimą skaičių. Visais tais raštais taip pat raginame išrinkti juos pagal PLB Konstituciją bei savo kraštų įstatus. Nurodėme datas, iki kurių atstovų sąrašus reikia atsiųsti PLB valdybai, kad laiku galėtume aprūpinti transportu, nakvyne, maitinimu bei kitais patarnavimais seimo vietoje.

Tačiau spaudoje skaitome, kad net ir toks informacijos srautas iš PLB valdybos įstaigos Lemonte kažkur įstrigo ir jau ne dėl mūsų kaltės ne visus PLB seimu besidominčius žmones pasiekė. Todėl vėl prašome užsienio lietuvių spaudos patarnavimo ir juo naudodamiesi dar kartą

A.†A

ALBINUI MAURUČIUI

mirus, jo broliui DR. VYTAUTUI MAURUČIUI ir jo žmonai ALDONAI reiškiame gilią užuojautą.

Teklė ir Juozas Šontai

RENGINIŲ KALENDORIUS

- KOVO 1 d., šeštadienį, "Žaibo" dienos-97". Programoje: 11:30 v. r. – 12-asis kėgliavimo "Draugystės turnyras" – Palisades Palace Kreiptis į A.Na-gevičių, tel. 216/845-8848; metinis renginys – "Evening at the Races", etc., – 6:30 v.v. – Lietuvių namuose
- KOVO 16 d. skautija rengia Kaziuko muge. Pradžią – 11 v.r.
- KOVO 22-23 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinių pardavimas
- BALANDŽIO 6 d. 11:30 v. ryto – Atvelykio stasas šv. Jurgio parapijos salėje
- GEGUŽES 11 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai, parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- GEGUŽES 26 d. 8:30 v. ryto – Memorial day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų 613-asis postas šv. Jurgio parapijoje
- LIEPOS 19 d. 5:00 v.v. – Lietuvių kultūrinių darželių vakaronė Gwinn Estate
- LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje
- SPALIO 18, 19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis
- GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinių pardavimas
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

Gerardas Juškėnas
VANDUO JUPITERIO
MĖNULYJE

Gruodžio mėn. "Galileo" erdvėlaivis atsiuntė iš arti nufotografuotus vieno Jupiterio planetos palydovo (mėnulio) – Europos – vaiz-

ĮVAIRENYBĖS

dus. Tie vaizdai rodo, kad Europoje yra ledu padengtas vandenynas. Toks atradimas leidžia mokslininkams spėlioti, kad joje irgi gali egzistuoti gyvybė. Iš Europos gauti vaizdai rodo ploną mėlyno ledo sluoksnį, kuris dengia storesnį vandens arba sniego ir vandens mišinio klotą. Nelygus ledo paviršius rodo, kad jis dažnai trūkinėja ir juda, leisdamas paviršiui iškilti dumbliui. Mokslininkai bando įtikinti NASA, kad pakreiptų "Galileo" erdvėlaivį dar vienas praskridimui arti Europos.

Jei šie atradimai pa-

sitvirtintų, Jupiterio palydovas Europa būtų pirmasis erdvės kūnas už Žemės ribų, turintis gausius vandens kiekius. Tos nuotraukos sukelia spėjimus apie gyvybės buvimą Europoje, nes ir Žemėje po Antarktikos ledynais yra gyvybė.

Jupiterio palydovų dviejų metų tyrimams šiemet baigiantis, būtų įmanoma nukreipti "Galileo" dar arčiau praskristi šalia Europos. Vienintelė kliūtis būtų – Galileo erdvėlaivyje sumažėję vairavimo dujų ištekliai ir NASA įstaigai sumažintas biudžetas.

Ger.J.

SUSITIKIMAS SU OHIO RAŠYTOJAIŠ

Kristina Stankutė

Mano dėdė, dr. Viktoras Stankus kartą patarė man dalyvauti Cleveland knygyno rengiamoje rašytojų popietėje. Šis renginys buvo skirtas Cleveland miesto 200 įkūrimo metinių progai. Dėdė sakė, kad bus gana įdomu.

Iš tikrųjų, taip ir buvo. Man gal labiausia įdomu buvo susipažinti su garsiu rašytoju LES ROBERTS. Apie jo kūrybą gražiai rašoma "Washington Post Book World", "San Diego Tribune", "Chicago Tribune" ir mūsų dienraštyje "The Plain Dealer". Per susitikimą su šiuo rašytoju aš sužinojau, kad Les Roberts 24 metus gyveno Los Angeles ir dirbo Hollywood prodiuseriu. Tačiau tapęs rašytoju, savo pirmąsias tris knygas jis kažkodėl parašė apie privatų detektyvą, kuris darbuojasi Cleveland mieste ir apylinkėse. Pasirodo, kad jo knygų herojus yra Milan Jacovich. Rašytojas atvaizdavo jo gyvenimą savo knygoje: "The Duke of Cleveland", "Deep Shaker", "Full Cleveland" ir kt. Net ir naujausia jo knyga yra apie Cleveland. Ji vadinasi "Collision Bend".

Šiame susitikime aš sužinojau, kad Cleveland miesto įkūrimo 200-ųjų metinių proga išleistoje knygoje "Cleveland Rocks" jos autorius DAMON STAKES aprašė labai įdomius dalykus. Pasirodo, kad pirmasis Amerikos kovų už nepriklausomybę mūšis prieš britų kariuomenę įvyko 1744 metais, spalio 10 d. Pt. Pleasant, Ohio. Pirmoji Nepriklausomybės deklaracija paskelbta 1774 m. lapkričio 5 d., Ohio valstijoje, o ne Philadelphia

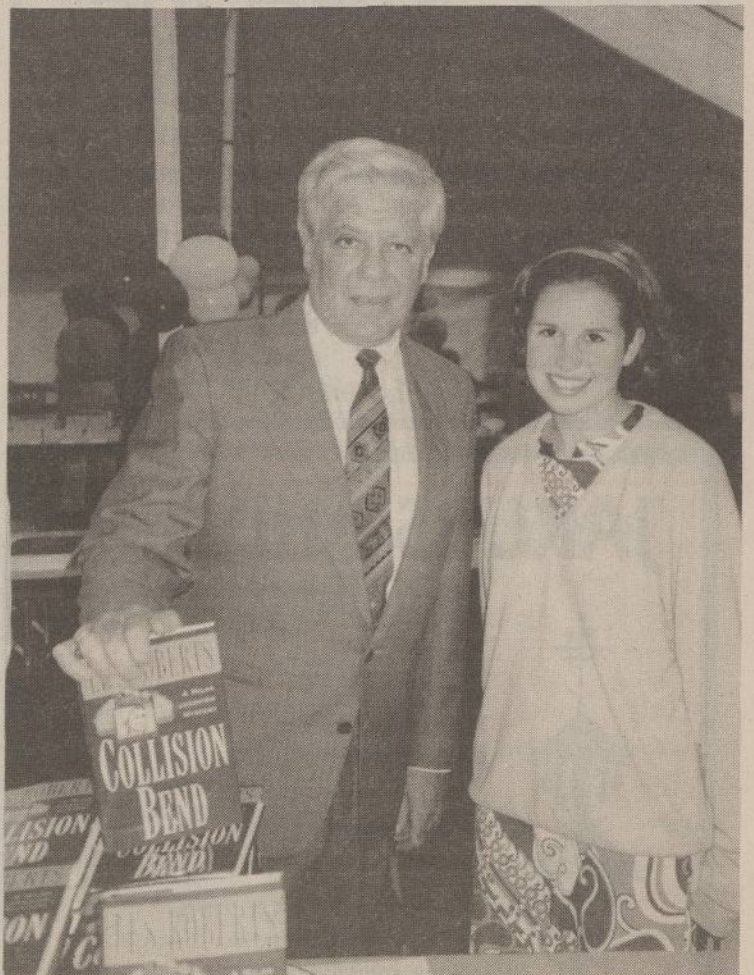
(1775 m. liepos 4 d.). Knygos autorius D.Stake aiškina, jog pirmą kartą kolonistai pareiškė, kad jie gins amerikiečių laisvę, gins savo kraštą. Jie yra drąsūs, laisvi žmonės. Taigi šioje rezoliucijoje buvo kalbama apie žemę, o ne apie arbatą (ar prisimenate "Bostono arbatėlę"?). Kai Anglija uždraudė kolonijoms Amerikoje plėstis, kolonistai neklaušė. Jie kūrėsi Ohio valstijoje ir skatino kitas kolonijas įsijungti į kovą dėl nepriklausomybės.

Susitikime su rašytojais man buvo labai įdomu pakalbėti su BELLERUTH NEPARSTEK, kurios mama kilusi iš Lietuvos, iš Užven-

čio miestelio, esančio netoli Šiaulių, apylinkių. Šios autorės knyga "Guided Imagery" paaiškina, kaip žmogus gali išlavinti savo vaizduotę ir net sustiprinti sveikatą.

Dar vienas rašytojas – STEVEN SWINIARSKI papasakojo apie savo knygą "Forests of The Night". Joje vaizduojamas tigras, kuriam mokslininkai suteikė žmogaus pavidalą.

Tur būt kiekvienam atėjusiam į šį susitikimą, buvo labai įdomu matyti susirinkusius į vieną vietą apie 100 autorių ir mielai pasakojančių apie savo knygas. Juk knygos mus visus praturtina.

Rašytojas, garsių detektyvinių romanų autorius Les Roberts rodo savo naująją knygą. Greta jo – Kristina Stankutė

V.Stankaus nuotr.

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

DIRVA

OHIO ĮVYKIAI

ATRASKITE MAJUS

"Mayan Discoveries in Belize" (Majų atradimai Belize krašte) – tokią temą gvildens Cleveland Valst. u-to antropologijos profesorius Dr. Peter Dunham, trečiadienį, vasario 19 d. 7:00 val. vakaro Cleveland Metro-parkų zoologijos sodo auditorijoje.

Dr. P. Dunham buvo pirmas archeologas, atradęs Majų miestus Belize kalnų aukštumose. Išgirsite, ką iš tikro reiškia gyventi ir dirbti džunglėse, o po to aplankysite zoologijos sodo Džiunglių paviljoną – Rain Forest.

Dr. P. Dunham pasakaita bus nemokama, perkant Rain Forest bilietą. Bi-

SKELBIMAS

VYRAS, 30 METŲ, sutinkantis dirbti sunkų darbą, ieško kas galėtų jį iškviesti į JAV. Jo adresas: V. Jasiukevičius, Laisvės 27, Krekenava, Panevėžio raj. 5346, Lithuania.

lietai po 4:30 val. p.p. – \$ 5 suaugusiems, \$3 vaikams 2-11 m. amžiaus, o jaunesniems – veltui. Ger.J.

KA TURI BENDRO – SENOLIAI IR DŽIUNGLĖS?

Jie yra dvi mūsų pasaulio vertingiausios gamtinės brangenybės! Šiam faktui atšvęsti Cleveland Metro parkų zoologijos sodas š.m. kovo 5 d. Džiunglių paviljone (The Rain Forest) rengia nemokamą viešnagę nuo 4:30 val p.p. iki 8:30 val vakaro. Tą vakarą senoliai nuo 55 m. ir vyresni bus įleidžiami nemokamai į Džiunglių paviljoną (The Rain Forest). Vakaras tenai bus nuostabi proga ištrūkti iš žiemos vėsumos į švelnią aplinką. Ger.J.

"DIRVAI" AUKOJO:

V. Apynys, Clinton, OH.....	35
G. Gudauskienė, Los Ang. CA	35
P.B. Varkala, Ellisfd, Eng. ...	28
J. Šulaitis, St. Petersburg, FL	25
G. Lazdinis, Euclid, OH.....	25
B. Briedis, Chicago, IL.....	25
J. Agurkis, Omaha, NE.....	25
V. Trečiokas, Wethersfld, CT	22
V. Varneckas, Waterbury, CT	15
J. Taoras, St. Pete. FL.....	15
P. Gobis, Dearborn Hts. MI..	15
K. Gobelis, Redford MI.....	15
J. Cinkus, Downers Gr. IL.....	15
K. Ramonas, Chicago IL.....	15
V. Matulevičius, Canada.....	15
V. Yucius Pittsburgh. PA.....	15
P. Lapinskas, Canada.....	15
A. Kavaliūnas, Clev. OH.....	15
Z. Jūra, London, England.....	15
E. Bakūnas, Elkridge, MD....	10
V. Jokubaitis, Euclid, OH.....	10
V. Rociūnas, Independ., OH..	10
P. Jadviršis, Chicago, IL.....	10
N.N., Cleveland OH.....	10
B. Bacevičius, Warren.....	10
R. Jurkūnas, Lomita.....	10
A. Ožinskas, Willowick.....	10
K. Sidlauskas Dr., St. Pete.....	10
V. Patalauskienė, Farming., MI	5
J. Matioška, Centerville.....	5
B. Mikonis Dr., Mashpee.....	5
E. Černius, Worcester.....	5
V. Sakas, St. Petersburg, FL ..	5

A. Urbonas, St. Pete. B., FL..	5
E. Jakulis, Willoughby, OH ..	5
V. Ažusenis, Lakewood, OH..	5
S. Mikalauskas, Cleveland, OH	5
Z. Janušis, Livonia.....	5
G. Stanulis, Downers Gr.....	5
A. Matuzas, La Grange.....	5
A. Dirgėla, Oak Lawn.....	5
A. Paškonis, St. Pete.....	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

PADĖKITE RASTI GIMINES

Rašau Jums su prašymu, ar negalėtumėt savo laikraštį paskelbti apie mane žinutę. Norėčiau susirasti savo giminių ar bent draugų, kurie per karą pasitraukė į Ameriką. Esu senyvo amžiaus ir likau visai viena, visi mano artimieji išmirė. Man vienai taip liūdnai slenka dienos, norėtusi su kuo nors susirašinėti. Žinau, kad kažkur Amerikoje yra mano tėvelio giminė. Vieną tai prisimenu, ponia Ušinskienė Vanda. Ji dar buvo ir mano sutvirtini-

mo sakramento motina, jos dukterė Irutė Ušinskaitė buvo jaunesnė už mane, mes abi žaizdavome. Jos gyveno Kaune, o vasara atvažiuodavo pas mus vasaroti. Mano tėvai turėjo Montvilonių dvarą prie Kėdainių. Tėvelis ir mama senai mirė, visos tetos mirė, mirė pusbroliai. Ir viintelė pusseserė Janina Ivaškevičiūtė irgi mirė. likau tik aš, o ir man jau virš šešiasdešimt.

Mano tėvelis buvo: Adolfas Klimanskas, mamytė: Marija Duchnauskienė – Klimanskienė, mano tėvelis buvo jos antras vyras. Mamos mergautinė pavardė buvo Vendziagolskytė. Su pirmu vyru mama turėjo sūnų Aleksandrą Duchnauską. Su savo broliu gerai sugyvenom,

Su pagarba: *Regina Klimanskaitė-Gutauskienė*
Mano adresas:
Reginai Gutauskienei
Tuopų gt. 1-8,
Vilainių gyvenvietė
Kėdainiai 5048
Lithuania

VISA LOTTERY

Our office is assisting with VISA LOTTERY. Applications for Green Card from now until March 1, 1997. For more information call:

Jayashree Bidari, J.D. – Attorney At Law

(216) 892-3323

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE.
Naujom mašinom - nuo 7.0% Naudotom mašinom - nuo 8.5%

TAUPA turi visus bankinius patarnavimus.

Atidarykite TAUPOJE sąskaitą ir taupykite pas savus.

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000